

***Statenstuk* 873**

Evaluatie Strategische visie Drenthe 2030 en Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans

Advies: ter behandeling in de Statencommissie Bestuur, Financiën en
Economie op 12 september 2001

A-stuk

Behandeld door de heren R.M. Bakker, telefoonnummer (0592) 365677, en
A.J. van Harten, telefoonnummer (0592) 365230 en
mevrouw W.L. Vuursteen, telefoonnummer (0592) 365407
Portefeuillehouder: de heer S.B. Swierstra

Inleiding

Door het Interprovinciaal Overleg (IPO) is enkele jaren geleden het cultuurveranderingsproces Provincies-van-de-toekomst ingezet. In dit kader zijn meerdere actielijnen opgezet, onder andere het opstellen van een Strategische visie Drenthe 2030. Deze is eind 1997 door uw staten vastgesteld. Daarbij is afgesproken dat de visie in 2001 geëvalueerd zou worden. Ook over het Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans, is afgesproken dat er in 2001 een evaluatie plaats zou hebben. Gezien de nauwe samenhang tussen deze documenten is gekozen voor een gezamenlijke evaluatie. Voor u ligt de evaluatie van het ontwikkelde en uitgevoerde provinciaal beleid en het nog op te pakken beleid naar aanleiding van de beleidswensen uit de strategische visie en het bestuursprogramma.

Gezien de termijn waarover de beleidswensen gaan, is het uiteraard onmogelijk dat wij de afgelopen jaren alle beleidswensen al hebben kunnen oppakken. De conclusie is dat desondanks al aan het merendeel van de beleidswensen wordt gewerkt. Ook zijn er al zaken afgerond.

De enkele nog niet uitgewerkte beleidswensen dienen nog verder opgepakt en uitgewerkt te worden. In de loop van deze uitwerking kan overigens blijken dat niet meer alle beleidswensen relevant zijn (bijvoorbeeld wegens nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen, nieuwe wetgeving, etc.). In die gevallen is nadere uitwerking niet meer van toepassing. Wij zullen de beoordeling van de relevantie bij de uitwerking meenemen. Over de uit te werken punten volgen nog nadere voorstellen. Uiteraard kunt u in de discussie een prioriteitstelling aangeven, zodat duidelijk is welke zaken als eerste uitgewerkt dienen te worden.

Advies

1. Kennisnemen van de bevindingen in de evaluatie van de Strategische visie Drenthe 2030 en het Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans.
2. Ons college de nog niet uitgewerkte beleidswensen (voor zover nog relevant) verder laten oppakken en uitwerken en een eventuele prioriteitstelling daarbij in acht laten nemen.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Uitwerking van de beleidswensen uit de Strategische visie Drenthe 2030 en het Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans en daarmee feitelijk concretisering en vertaling van de beleidswensen op diverse beleidsterreinen.

Argumenten

- 1.1. *De evaluatie geeft een totaalbeeld van wat tot op heden wel/niet is opgepakt aan beleidswensen uit de strategische visie en het bestuursprogramma.*
De evaluatie laat zien in hoeverre de beleidswensen uit de strategische visie en het bestuursprogramma zijn gerealiseerd. Ook wordt duidelijk welke punten nog niet zijn opgepakt. Hiermee wordt een invulling gegeven aan de afspraken dat de strategische visie en het bestuursprogramma in 2001 zouden worden geëvalueerd.

- 2.1. *De nog niet opgepakte beleidswensen dienen (voorzover nog relevant) verder uitgewerkt te worden om het totale beleidswensenpakket uit de strategische visie en het bestuursprogramma te realiseren.*

Gezien de termijn waarover de beleidswensen gaan, zijn nog niet alle wensen uit de strategische visie en het bestuursprogramma opgepakt. Door deze punten nog op te pakken en uit te werken, voor zover ze nog relevant zijn, worden uiteindelijk alle beleidswensen gerealiseerd.

Uitvoering

Tijdsplanning

Verschilt per nog uit te werken beleidswens. Dit is mede afhankelijk van de door uw staten gestelde prioriteitstelling. De tijdsplanning kan pas worden bepaald bij de uitwerking van de afzonderlijke voorstellen. In de bijlagen wordt waar mogelijk al aangegeven op welke termijn zaken spelen.

Financiën

Verschilt per nog uit te werken beleidswens.

Monitoring en evaluatie

Aan het einde van deze bestuursperiode, in 2003, dient bekeken te worden in hoeverre de tot op heden nog niet opgepakte beleidswensen alsnog zijn opgepakt en wat de stand van zaken daarvan is.

Extern betrokkenen

Verschilt per nog uit te werken beleidswens.

Communicatie

Verschilt per nog uit te werken beleidswens.

Bijlagen

1. Provinciaal beleid nader bekeken; Evaluatie Strategische visie Drenthe 2030 en Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans.

Ter inzage in de leeskamer

1. Bijlage A: Evaluatie 170 beleidswensen Strategische visie Drenthe 2030.
2. Bijlage B: Evaluatie 70 beleidswensen Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans.

Assen, 27 augustus 2001
Kenmerk: 34/6.16/2001007682

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter
H. Rappa-Velt, griffier

md/coll.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 27 augustus 2001, kenmerk 34/6.16/2001007682;

gelet op de evaluatie van de Strategische visie Drenthe 2030 en het Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans;

BESLUITEN:

- I. kennis te nemen van de bevindingen in de bijgevoegde Evaluatie Strategische visie Drenthe 2030 en het Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans;
- II. het college van gedeputeerde staten de nog niet uitgewerkte beleidswensen (voorzover nog relevant) verder te laten oppakken en uitwerken en een eventuele prioriteitstelling daarbij in acht te nemen.

Assen, 3 oktober 2001

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

md/coll.

Provinciaal beleid nader bekeken

PROVINCIE DRENTHE

PROVINCIAAL BELEID NADER BEKEKEN

*Evaluatie Strategische visie Drenthe 2030 en
Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans*

Juli 2001

 INHOUD

	SAMENVATTING	5
1.	INLEIDING	7
1.1.	Aanleiding	7
1.2.	Evaluatie	7
1.3.	Vervolg	9
2.	WERKEN	11
2.1.	Infrastructuur	11
2.2.	Woon- en werkklimaat	12
2.4.	Speerpunten werkgelegenheid	13
2.5.	Midden- en kleinbedrijf en toeristische sector	13
2.6.	Kenniscentra en onderwijs	14
2.7.	Bedrijventerreinen	14
2.8.	Landbouw	16
2.9.	Zorg	16
3.	WONEN	19
3.1.	Locatie woningbouw en wijze van inpassing	19
3.2.	Aantallen woningbouw	19
3.3.	Aanpassing woonwijken aan eisen des tijds/kwalitatief hoogwaardige bouwprojecten/karakteristieke Drentse bouw	20
3.4.	Flexibel bouwen voor doelgroepen	21
3.5.	Duurzaam en energiezuinig wonen	21
3.6.	Vestiging asielzoekerscentra	21
4.	INFRASTRUCTUUR EN MOBILITEIT	23
4.1.	Grote infrastructuurprojecten	23
4.2.	Verkeersveiligheid	23
4.3.	Openbaar vervoer	24
4.4.	Scheepvaart en luchtvaart	25
5.	RECREATIE EN TOERISME	27
5.1.	Actief bevorderen van recreatie en toerisme	27
5.2.	Cultuurtoerisme	28
5.3.	Plattelandstoerisme	28
5.4.	Gezondheidstoerisme	28
6.	ZORG, WELZIJN EN CULTUUR	29
6.1.	Welzijn, zorg en cultuur in Drenthe	29
6.2.	Zorgaanbod	29
6.3.	Minderheden	32
6.4.	Jongerenbeleid	33
6.5.	Aanpak maatschappelijke problemen	33

6.6.	Sociale infrastructuur	34
6.7.	Relaties met ontwikkelingslanden en oostbloklanden	35
6.8.	Stimuleren voorzieningen	35
6.9.	Cultuur en kunst	36
7.	CULTUURHISTORIE	39
7.1.	Cultuurhistorie in economische kerngebieden	39
7.3.	Cultuurhistorie in landelijke gebieden	40
8.	NATUUR EN LANDSCHAP	41
8.1.	Ecologische hoofdstructuur	41
8.2.	Ecologische verbindingzones	41
8.3.	Nationale parken	42
8.4.	Kwaliteitsverbetering bossen	42
8.5.	Landschap	43
8.6.	Landinrichting	43
8.7.	Gebiedsgericht werken en plattelandsbeleid	44
9.	WATER	47
9.1.	Drinkwater	47
9.2.	Verdrogingsbestrijding	47
9.3.	Wateroverlast	47
9.4.	Gezonde waterhuishouding	48
10.	MILIEU	49
10.1.	Natuur- en milieueducatie	49
10.2.	Vergunningverlening en handhaving	49
10.3.	Duurzaamheid	50
10.4.	Mest, ammoniak en bescherming grondwater	51
10.5.	Bodemopslag afval	52
10.6.	Schaderegeling aardbevingen	52
11.	LANDBOUW	53
11.1.	Steun voor land- en tuinbouw	53
11.2.	Biologische landbouw	53
11.3.	Agrarisch natuurbeheer	54
11.4.	Streekproducten	54
11.5.	Glastuinbouw	54
12.	POSITIE EN ROL PROVINCIE	55
12.1.	Verhouding met andere overheden	55
12.2.	Communicatie met de samenleving	56
13.	PROVINCIE INTERN	59
13.1.	Personeelsbeleid	59
13.2.	Financiën	60
14.	INTEGRAAL VEILIGHEIDSBELEID	63
15.	AFKORTINGENWIJZER	65

SAMENVATTING

Door het Interprovinciaal Overleg (IPO) is enkele jaren geleden het cultuurveranderingsproces Provincies-van-de-toekomst ingezet. In dit kader zijn meerdere actielijnen opgezet, onder andere het opstellen van een Strategische visie Drenthe 2030. Deze is eind 1997 door de staten vastgesteld. Daarbij is afgesproken dat de visie in 2001 geëvalueerd zou worden. Ook over het Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans, is afgesproken dat er in 2001 een evaluatie plaats zou hebben. Gezien de nauwe samenhang tussen deze documenten is gekozen voor een gezamenlijke evaluatie. Voor u ligt de evaluatie van het ontwikkelde en uitgevoerde provinciaal beleid en het nog op te pakken beleid naar aanleiding van de beleidswensen uit de strategische visie en het bestuursprogramma.

Het abstractieniveau in de strategische visie en het bestuursprogramma is over het algemeen hoog. De hoofdzaken van de uitvoering van het beleid worden zo concreet mogelijk in beeld gebracht. Per beleidswens is aangegeven welke acties er zijn opgepakt. Vanwege het abstractieniveau van de beleidswensen is het niet mogelijk aan te geven in welke mate een beleidswens is gerealiseerd. De inventarisatie van de gegevens per beleidswens staat in twee afzonderlijk bijlagen. De strategische visie is uitgesplitst in maar liefst 170 beleidswensen en het bestuursprogramma in 70 beleidswensen, die elkaar deels overlappen. Veel beleidswensen dus! Deze gaan over zowel de kortere als de langere termijn. Daarom is het uiteraard onmogelijk dat in de afgelopen jaren alle beleidswensen zijn opgepakt.

De conclusie is dat desondanks aan het merendeel van de beleidswensen wordt gewerkt. Ook zijn er al zaken afgerond. Van de in totaal 240 beleidswensen zijn er 230 (bijna 96%) opgepakt. Enkele willekeurige voorbeelden van ingezette acties naar aanleiding van de beleidswensen: het Bereikbaarheidsprofiel Noord-Nederland 2001 is opgesteld, aan de hand van het Langman-akkoord wordt gewerkt aan de verbetering van de werkgelegenheid. Met het project Perspectief voor de landbouw worden nieuwe impulsen gegeven aan het plattelandsbeleid, er is een concept-Nota wonen opgesteld waarmee de woningbehoefte uit het Provinciaal omgevingsplan (POP) wordt geactualiseerd, samen met het bedrijfsleven worden de recreatieve en toeristische sector verder versterkt, in de nota Schaduwen vooruit wordt richting gegeven aan de vernieuwde werkwijze op het gebied van welzijn en cultuur, de Stichting Erfgoedhuis van Drenthe is in 2001 operationeel geworden, door middel van de gebiedsvisies wordt gewerkt aan de realisatie van de ecologische hoofdstructuur, er is een plan van aanpak opgesteld ter voorkoming van wateroverlast, er wordt projectmatig gewerkt aan kwaliteitssystemen voor vergunningverlening en handhaving, de notitie biologische landbouw is vastgesteld, toepassing van nieuwe mediatechnieken is uitgewerkt in het Communicatiebeleidsplan en de nota Welkom in digitaal Drenthe, gestart is met een concernproject over interculturele diversiteit van het provinciale personeel, voor wat betreft de bedrijfsvoering wordt in vier fasen de planning en

control verbeterd en ten behoeve van de rampenbestrijding wordt een provinciale risicoinventarisatie uitgevoerd.

Rode draad in de hier geëvalueerde strategische stukken is het vinden van een goed evenwicht tussen ecologie en economie. Vaak tegenstrijdige belangen. Maar door het maken van ruimtelijke keuzes wordt hieraan invulling gegeven door middel van concrete projecten op verschillende beleidsterreinen, zoals woningbouw, natuurontwikkeling, ontwikkeling bedrijventerreinen en infrastructuur. Duurzaamheid is hierbij een sleutelwoord. Ook de herkenbaarheid van de provincie is een belangrijk item dat steeds terugkomt in het beleid.

Naast de vele acties die al zijn ingezet, zijn de volgende beleidswensen nog niet opgepakt.

Inzake werken

- Realiseren kenniscentra gespecialiseerd in natuur- en landschapsbeheer, (Milieuvriendelijke) land- en tuinbouw, toerisme en zorg;
- Bij nieuw aan te trekken en bestaande glastuinbouw wordt de toepassing van milieuvriendelijke, duurzame technieken aangemoedigd;
- Bevorderen doe- en eco-/agrovakanties, bezoek aan spirituele centra, instituten gericht op geestelijke ontplooiing en bijscholing; profileren op kwaliteit accommodaties en aantrekkelijke ligging.

Inzake recreatie en toerisme

- Meewerken aan nieuwe voorzieningen die de recreatieve betekenis van kernen in het landelijk gebied vergroten.

Inzake natuur en landschap

- Herstel en behoud van kwaliteit oude landschappen waar de cultuurhistorische kenmerken goed behouden zijn.

Inzake water

- De provincie bevordert het gebruik van regenwater.

Inzake land- en tuinbouw

- Onderzoek naar beperking van lichtuitstoot kassen;
- Stimuleren van omschakeling van bulkproducten naar andere producten of ander productiewijze;
- Uitplaatsing van grootschalige landbouwbedrijven uit Drents plateau naar Veenkoloniën.

Inzake positie en rol provincie

- Communicatie met de samenleving. Oppakken onderzoek naar de mogelijkheid om met het provinciaal bestuur en de medewerkers de provincie in te gaan.

Algehele conclusie is dat op een paar punten na de meeste punten uit de strategische visie en het bestuursprogramma zijn opgepakt (zowel in regulier beleid als in afzonderlijke projecten).

Nu de evaluatie voorligt, is niet alleen de ambtelijke organisatie, maar ook het provinciaal bestuur aan zet om de nog liggende beleidswensen, voor zover nog relevant, (verder) op te pakken.

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

Door het IPO is enkele jaren geleden het cultuurveranderingsproces Provincies-van-de-toekomst ingezet. Met als doel te komen tot een nieuwe identiteit van een actieve, herkenbare provincie die problemen integraal aanpakt. Het project is in Drenthe verder opgepakt. In dit kader zijn meerdere actielijnen opgezet, onder andere het opstellen van een Strategische visie Drenthe 2030. Deze is eind 1997 door de staten vastgesteld. Daarbij is afgesproken dat de visie in 2001 geëvalueerd zou worden. Ook over het Bestuursprogramma 1999-2003, Besturen in balans, is afgesproken dat er in 2001, halverwege de zittingsperiode van gedeputeerde staten en provinciale staten, een evaluatie plaats zou hebben.

De strategische visie is nog niet eerder geëvalueerd. Dat geldt ook voor het bestuursprogramma. Wel is er een brief, gedateerd 23 mei 2000, uitgegaan over de voortgang van een aantal speerpunten. In die brief wordt de evaluatie van het bestuursprogramma in 2001 en de koppeling met de evaluatie van de strategische visie aangekondigd.

Er is een nauwe samenhang tussen de strategische visie en het bestuursprogramma. Het eerste stuk is gericht op de lange termijn; het tweede stuk op de kortere termijn. De strategische visie is dan ook van een hoger abstractieniveau dan het bestuursprogramma. Beide bevatten echter beleidswensen van het provinciaal bestuur.

Gezien de samenhang tussen deze documenten is gekozen voor de gezamenlijke evaluatie van de strategische visie en het bestuursprogramma. Daarover bent u nader geïnformeerd bij brief van 7 maart 2001. Primair gaat het om een evaluatie van het ontwikkelde en uitgevoerde provinciaal beleid. Het doel is het krijgen van een overzicht van opgepakte en nog op te pakken beleidswensen uit de strategische visie en het bestuursprogramma.

1.2. Evaluatie

Voor u ligt de evaluatie van de Strategische visie Drenthe 2030 en het Bestuursprogramma 1999-2003. Hieruit blijkt welk provinciaal beleid er al is ontwikkeld en uitgevoerd en welke punten nog opgepakt moeten worden naar aanleiding van de beleidswensen uit de strategische visie en het bestuursprogramma.

In de twee bijlagen wordt voor de strategische visie en het bestuursprogramma afzonderlijk een overzicht van de stand van zaken gegeven. De hoofdzaken van de uitvoering van het beleid worden daarin zo concreet mogelijk in beeld gebracht. Per beleidswens is aangegeven welke acties er zijn opgepakt. Vanwege het abstractieniveau van de beleidswensen is het niet mogelijk aan te geven in welke mate een beleidswens is gerealiseerd. De stra-

tegische visie is uitgesplitst in maar liefst 170 beleidswensen en het bestuursprogramma in 70 beleidswensen, die elkaar deels overlappen. Veel beleidswensen dus! In de bijlagen is per wens systematisch aangegeven wat de stand van zaken is van elke beleidswens: wat is er gedaan met het beleid uit de strategische visie en het bestuursprogramma? Hiervoor is gebruikgemaakt van gegevens uit de laatste drie (concept)jaarverslagen, andere specifiekere (beleids)documenten en een schriftelijke inventarisatieronde langs alle product- en stafgroepen.

Om hierover een totaaloverzicht te krijgen, geeft deze notitie de rode draad uit de uitgebreide bijlagen weer. Daarbij wordt de indeling van de strategische visie gevolgd. Hiermee wordt de evaluatie van het bestuursprogramma tegelijkertijd meegenomen. "Besturen in balans" is immers in overeenstemming met de strategische visie en feitelijk een nadere uitwerking ervan voor de kortere termijn. Specifieke, concretere punten die niet in de strategische visie staan, maar wel in het bestuursprogramma, zijn ook aangegeven.

Elk beleidsthema sluit af met een overzichtje van nog (verder) op te pakken en uit te werken punten. Continuering van bestaand beleid of al in gang gezet nieuw beleid zit daar niet bij.

Gezien de termijn waarover de beleidswensen gaan, is het uiteraard onmogelijk dat in de afgelopen jaren alle beleidswensen al opgepakt zijn. Het gaat om visies over meerdere jaren die ook uitwerking behoeven over meerdere jaren. De conclusie is dat desondanks al aan het merendeel van de beleidswensen wordt gewerkt. Ook zijn er al zaken afgerond. Van de in totaal 240 beleidswensen zijn er 230 (bijna 96%) opgepakt. Enkele willekeurige voorbeelden van ingezette acties naar aanleiding van de beleidswensen: het Bereikbaarheidsprofiel Noord-Nederland 2001 is opgesteld, aan de hand van het Langman-akkoord wordt gewerkt aan de verbetering van de werkgelegenheid, met het project Perspectief voor de landbouw wordt aan het plattelandsbeleid gewerkt, er is een concept-Nota wonen opgesteld waarmee de woningbehoefte uit het POP wordt geactualiseerd, samen met het bedrijfsleven wordt gewerkt aan de versterking van de recreatieve en toeristische sector, in de nota Schaduwen vooruit wordt richting gegeven aan de vernieuwde werkwijze op het gebied van welzijn en cultuur, de Stichting Erfgoedhuis van Drenthe is in 2001 operationeel geworden, door middel van de gebiedsvisies wordt gewerkt aan de realisatie van de ecologische hoofdstructuur, er is een plan van aanpak opgesteld ter voorkoming van wateroverlast, er wordt projectmatig gewerkt aan kwaliteitssystemen voor vergunningverlening en handhaving, de notitie biologische landbouw is vastgesteld, toepassing van nieuwe mediatechnieken is uitgewerkt in het Communicatiebeleidsplan en de nota Welkom in digitaal Drenthe, gestart is met een concernproject over interculturele diversiteit van het provinciale personeel, voor wat betreft de bedrijfsvoering wordt in vier fasen gewerkt aan de verbetering van planning en control en ten behoeve van de rampenbestrijding wordt een provinciale risicoinventarisatie uitgevoerd.

Rode draad in de hier geëvalueerde strategische stukken is het vinden van een goed evenwicht tussen ecologie en economie. Vaak tegenstrijdige belangen. Maar door het maken van ruimtelijke keuzes wordt hieraan invulling gegeven door middel van concrete projecten op verschillende beleidsterreinen, zoals woningbouw, natuurontwikkeling, ontwikkeling bedrijventerreinen en in-

frastructuur. Duurzaamheid is hierbij een sleutelwoord. Ook de herkenbaarheid van de provincie is een belangrijk item dat steeds terugkomt in het beleid.

De provincie pakt naast de beleidswensen uit de strategische visie en het bestuursprogramma nog veel meer werkzaamheden op. Het gaat hier om werkzaamheden die van politiek en maatschappelijk belang zijn en om werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de interne bedrijfsvoering. Deze notitie betreft echter een evaluatie van de strategische visie en het bestuursprogramma. Daarom worden de onderwerpen die hier buiten vallen niet meegenomen in deze notitie.

Algehele conclusie is dat op een paar punten na de meeste punten uit de strategische visie en het bestuursprogramma zijn opgepakt, zowel in regulier beleid als in afzonderlijke projecten.

1.3. Vervolg

Nu de evaluatie voorligt, is niet alleen de ambtelijke organisatie, maar ook het provinciaal bestuur aan zet om de nog liggende beleidswensen, voor zover nog relevant, (verder) op te pakken. Provinciale staten kunnen daarbij een prioriteitstelling aangeven. Over de nog uit te werken punten volgen nadere voorstellen.

2. WERKEN

2.1. Infrastructuur

In de strategische visie is als beleidswens geformuleerd: uitstekende verbindingen met (inter)nationale economische kerngebieden. Het bestuursprogramma meldt dat de infrastructuur verder uitgewerkt dient te worden in het kader van het REONN (lees Kompas voor het Noorden).

Met de provincie en stad Groningen wordt in het kader van het project Stads-gewestelijk openbaar vervoer gewerkt aan hoogwaardige busverbindingen, onder andere Assen-Groningen en Roden-Peize-Groningen. In 1999 ging de Aggloliner, een nieuwe snelle bus, op de route Roden-Groningen rijden. Samen met de provincie Overijssel en de gemeente Emmen is in 1999 de railstudie Emmen-Zwolle gestart.

De ontwikkeling van transport en transportinfrastructuur hangt sterk samen met de bedrijfshuisvesting. In het kader van het Kompas voor het Noorden (Kompas) geven we daar verder inhoud aan. Eind 1999 heeft het kabinet de baanverlenging van de Luchthaven Eelde goedgekeurd.

Het goederenvervoer over water zien wij als het best haalbare alternatief voor vervoer over de weg in Drenthe. In 1998 is met de provincies Groningen, Fryslân en Rijkswaterstaat de nota Intensivering binnenvaart Noord-Nederland opgesteld. Er is gewerkt aan de uitvoering van het Actieplan intensivering binnenvaart Noord-Nederland in SNN-verband. De groei van vervoer te water blijft ook op de Drentse vaarwegen echter nog ver achter op het wegvervoer. Momenteel wordt geïnterviewd in hoeverre de diepgang op met name het Meppelerdiep (traject Kaapbrug-Galgenkampbrug), de Hoogeveensche Vaart en de vaarroute Coevorden-Veenoord-Emmen goedkoop te vergroten is.

Eind 2000 zijn de studies afgerond naar de uitvoeringstechniek van de snelle Zuiderzeelijn. Onze voorkeur heeft de realisering van een magneetzwefbaan. Het kabinet zal eind 2001 een nader besluit nemen over de aanleg van de lijn. In SNN-kaders werkt de provincie Drenthe mee aan het onderzoek en de verdere ontwikkeling van de snelle verbinding.

De belangrijkste onderdelen voor de verbetering van de infrastructuur zijn opgenomen in het Bereikbaarheidsprofiel Noord-Nederland dat in 2001 is opgesteld. Kernthema is "Aansluiten". Ingezet wordt op een goede hoofdstructuur van verbindingen die Noord-Nederland als totaal goed aansluit op de (inter)nationale vervoersassen en die de economische kernzones in het Noorden zelf goed ontsluiten naar buiten de regio en naar elkaar.

Zie verder ook hoofdstuk 4 Infrastructuur en Mobiliteit.

2.2. Woon- en werkklimaat

De strategische visie meldt dat gewerkt moet worden aan een aantrekkelijk woon- en werkklimaat en de aanwezigheid van kenniscentra.

Werkgelegenheid

De drie noordelijke provincies en het kabinet hebben afspraken gemaakt over de uitvoering van het Kompas in de periode 2000-2006 (het zogenaamde Langman-akkoord van 16 april 1998). Het doel is om de structurele achterstand in de werkgelegenheid en de relatief lage arbeidsparticipatie in het Noorden weg te werken en de sterke kanten van het Noorden (de ruimte) beter te benutten. Met de uitvoering van Kompas willen we tot 2010 in totaal 13.000-22.000 arbeidsplaatsen scheppen.

De Langman-afspraken zijn ook de basis geweest voor het noordelijk arbeidsmarktbeleid. Er is een arbeidsmarktschets en een millenniumversie van Drenthe in cijfers opgesteld. In het kader van Kompas is er een monitoringsysteem opgesteld. Vanuit dit systeem wordt aan de subsidiegevers gerapporteerd in hoeverre de beoogde effecten zijn gerealiseerd. Op basis van de noordelijke problemen heeft de provincie Drenthe samen met de noordelijke gemeenten, de Regionale Besturen voor de Arbeidsvoorziening (RBA's) en de uitvoeringsorganisaties een pakket aan maatregelen voorgesteld. Uit het Fonds grote projecten hebben we nieuwe projecten in de sfeer van participatieverhoging en werkgelegenheidsinitiatieven gefinancierd. Begin 2000 werd een convenant getekend waarin de gemeenten zich vastlegden om bepaalde thema's uit te werken. Daarbij spelen wij een stimulerende en bundelende rol. In 2000 groeide de netto participatiegraad nog steeds. Deze bedraagt nu 62% in Drenthe (in Nederland 65%).

In 1999 zijn er met de honorering van 258 projecten voor de EU-programma's in Groningen/Drenthe circa 10.000 arbeidsplaatsen gecreëerd en nog eens 8.000 arbeidsplaatsen behouden. Groningen/Drenthe is in 1999 met f 145 miljoen aan middelen uit het Europees structuurfonds ondersteund ten behoeve van scholingsactiviteiten. Hiermee is bijgedragen aan de creatie van nog eens circa 3.000 arbeidsplaatsen. Ons beleid is gericht op een werkgelegenheidsgroei die groter is dan het nationaal gemiddelde. De werkgelegenheidsgroei in Drenthe in 2000 bedraagt 4,5%, wat inderdaad ruim boven het nationale gemiddelde (3,3%) ligt. In 2000 vlakt de daling van de werkloosheid in Drenthe echter af en de achterstand ten opzichte van Nederland verminderde niet.

Plattelandsontwikkeling

Het plattelandsbeleid krijgt inhoud in projecten in het kader van het Kompas voor het Noorden. Het gaat hierbij om de projecten Hunze, Drentsche Aa, Veenkoloniën en Zuiwest-Drenthe. Ook met het project Perspectief voor de landbouw wordt het plattelandsbeleid uitgevoerd. Naast het verbeteren van de omgevingskwaliteit zijn belangrijke thema's in het plattelandsbeleid: veiligheid, zorg, communicatie (IT), openbaar vervoer, voorzieningen, cultuurhistorisch erfgoed, plattelandstoerisme en de ontwikkeling van de regionale economie en ontsluiting.

Voor INTERREG is sprake van 3 ingangen en regionale kaders:

- De Eems Dollard Regio (EDR), het gemeentelijk grensoverschrijdend component
- De Neue Hanze Interregio (NHI), het regionaal grensoverschrijdend component
- De Noordzee, het ruimtelijk economisch component.

Van deze 3 INTERREG-programma's worden in het kader van het Kompas projecten ontwikkeld en uitgevoerd. Elkaar versterkende ontwikkelingen worden gestimuleerd.

2.4. Speerpunten werkgelegenheid

In de strategische visie worden de volgende speerpunten genoemd voor de stimulering van de werkgelegenheid: zakelijke dienstverlening, technologie, telematica, hoogwaardig onderwijs en distributiesector

In 1998 zijn de sectordoorlichtingen technologie grotendeels gereedgekomen.

Uit de doorlichting komen individuele innovatietrajecten, clusterprojecten en thematische zaken die in 1999 worden uitgewerkt in het Kompas-programma voor de marktsector. Vanaf 2000 vloeiden hieruit projecten voort.

In 2000 is gestart met de doorlichting van de sector Transport en Logistiek. Deze sectordoorlichting krijgt nu vorm binnen het noordelijke Kompas-beleid. Het noordelijk Adviescollege voor de markt werkt het marktsectorbeleid uit door de instelling van task forces. In 2001 zijn o.a. de volgende task forces gestart: ICT, Call centers en kunststoffen.

Het IPO, de Ministeries van Economische Zaken (EZ), Verkeer en Waterstaat (VW), Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben een convenant gesloten waarin men een aantal zaken overeen is gekomen, ondermeer:

- ontwikkeling bedrijventerreinen (monitoring en subsidie Tenderregeling Investeringsprogramma's Provincies (TIPP)
- innovatie (extra impuls via Syntens).

De activiteiten van het Drents Economisch Technologisch Instituut (DETI) zijn in 1998 geïntegreerd in de nieuwe Syntensorganisatie. Hiervoor wordt f 500.000,- per jaar vergoed door de provincie. In het eerste jaar is, vanwege de integratie, iets minder uitgevoerd dan voorzien. Daarom is in 1999 een inhaalslag geleverd. Doelstellingen van het ondersteunen van Syntens zijn: het verbeteren van de positie van mkb-bedrijven, het stimuleren van innovaties bij het bedrijfsleven, het versterken van onderlinge contacten en het versterken van de economie.

Met behulp van DETI-gelden zijn er extra projectmatige taken uitgevoerd in de bedrijfsadvisering. Een deel van het Syntens-pakket is meer regionaal aangestuurd; daarbij is aangesloten op het nationaal beleid. Jaarlijks beoordelen wij of de extra regionale inspanning voldoende meerwaarde heeft. Met Syntens is de afspraak gemaakt dat er prestatie-indicatoren worden opgesteld en dat er drie concrete projecten in het kader van het EZ-IPO-convenant (experiment) komen.

2.5. Midden- en kleinbedrijf en toeristische sector

Volgens de strategische visie dient de werkgelegenheid in natuur- en recreatiegebieden bevorderd te worden door uitbreiding van het areaal. In de stra-

tegische visie wordt ten aanzien van het midden- en kleinbedrijf en de toeristische sector de aandacht voor innovatie en kwaliteit van belang geacht.

Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 5 en de paragrafen 7.3 en 8.3.

2.6. Kenniscentra en onderwijs

Wat betreft onderwijs en onderzoek wordt in de strategische visie de aanwezigheid van mbo/hbo onderwijs- en onderzoeksinstellingen, met een breed pakket aan opleidingen voor jong en oud, wenselijk geacht.

De Hogeschool Drenthe is een relatief kleinschalig instituut dat een beperkt aantal opleidingen van goede kwaliteit aanbiedt. Door de kleine schaal is het vermogen om risico's te nemen gering. Het inspelen op ontwikkelingen in de markt, op andere doelgroepen, op andere methoden en dergelijke is dan ook lastig uit te voeren.

Samenwerking over de provinciegrenzen heen met hogescholen en universiteiten zou moeten worden bevorderd. Ook (hechtere) samenwerking met de mbo-sector kan leiden tot een steviger verankering in de Drentse samenleving.

Zie ook paragraaf 6.4.

In de strategische visie wordt het aangaan van combinaties met universiteiten genoemd als beleidsspeerpunt.

Van oudsher is er een vrij nauwe samenwerking tussen de Rijksuniversiteit Groningen (RuG) en de Stichting Astronomisch Onderzoek in Nederland (ASTRON). De ook in Groningen gevestigde Stichting Ruimteonderzoek Nederland (SRON) heeft zeer veel contacten met ASTRON en RuG. In bestuurlijke zin zijn er personele unies.

Uiteraard zijn er ook vele contacten met andere universitaire instellingen in binnen- en buitenland.

Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht van een samenwerking met de universiteiten van Uppsala en Växjö in Zweden en met die van Bremen in Duitsland.

In de strategische visie wordt gemikt op het opzetten van projecten waarmee kennis en technologie, die op kenniscentra zijn ontwikkeld, praktisch toegepast worden in het Drentse bedrijfsleven.

Door middel van het ondersteunen van Syntens wordt hieraan invulling gegeven. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 2.4.

2.7. Bedrijventerreinen

In de strategische visie neemt het verbeteren van bedrijventerreinen een belangrijke plaats in. Genoemd worden: een gevarieerd aanbod, hoogwaardige kwaliteit en goede bereikbaarheid. Bedrijventerreinen dienen ontwikkeld te worden bij stedelijke centra en moeten worden aangesloten op hoofdinfrastructuur. Een goede inpassing in de omgeving, waarbij bedrijvigheid passend binnen Drents profiel bevorderd wordt, is belangrijk. Verder moet gestreefd worden naar een hoogwaardig voorzieningenniveau, duurzaam en aangepast aan de eisen des tijds. Nieuwe bedrijventerreinen met een (boven)regionale functie dienen ontwikkeld te worden in Groningen-Assen (inclusief Roden) en in Emmen-Hoogeveen-Meppel (inclusief Coevorden). In het bestuursprogramma is het aantrekken van passende bedrijvigheid een belangrijk aandachts-

punt. Daarnaast moet gebruikgemaakt worden van subsidies ten behoeve van bedrijfsverplaatsing en dient de economische ontwikkeling geconcentreerd te worden.

Aan het sociaal-economisch informatiesysteem is de bedrijventerreinenmonitor toegevoegd. De arbeidsmarktschets wordt jaarlijks gepubliceerd. De opgezette bedrijventerreinenmonitor wordt jaarlijks herhaald. Gezien die jaarlijkse meting en de resultaten van het onderzoek naar de kwaliteit van bedrijventerreinen in Drenthe stellen we geen specifiek plan van aanpak meer op, maar nemen we dit mee in het Kompas. De bedrijventerreinenmonitor 1998, 1999 en 2000 geeft weer dat de investeringen in de Drentse grote kernen omvangrijk waren. In het Kwaliteitsonderzoek bedrijventerreinen in Drenthe, behandeld begin 1999, is geconstateerd dat bij een achttal terreinen sprake is van dusdanige knelpunten dat maatregelen noodzakelijk zijn. Vanuit het Europees structuurfonds is een bedrag van f 200.000,- gereserveerd voor de ondersteuning van gemeenten bij het opstellen van revitaliseringplannen. Inmiddels lopen er bij een zestal terreinen vervolgcacties. De uitgifte van bedrijventerreinen bedraagt in 2000 ongeveer 50 tot 60 ha. Hieruit blijkt dat de economische groei niet verzwakt is. Bij de herziening van het POP zullen wij overwegen of de ruimte voor ontwikkeling van bedrijventerreinen kwantitatief en kwalitatief voldoende is.

De Noordelijke Ontwikkelings Maatschappij (NOM) is betrokken bij drie voor Drenthe belangrijke initiatieven op het snijvlak van acquisitie en bedrijventerreinontwikkeling, Europark Coevorden, Emmtec in Emmen en het milieuterrein bij de VAM. Daarmee wordt een nieuwe weg ingeslagen van locatiemarketing. Voor de acquisitie zijn twee nieuwe instrumenten in het leven geroepen, de huursubsidie en de arbeidsplaatsentoeslag, alles binnen de Brusselse regelgeving. Van deze instrumenten maakt men gepast gebruik. Via de Stichting Drentse BedrijfsLocaties (DBL) is een actieve benadering van nieuwe bedrijven en producten ingeburgerd. Het nieuwe regionale instrument voor acquisitie werkt goed. Er zijn hoge resultaten bereikt door de economische ontwikkelingen en de goede samenwerking met gemeenten. De samenwerking zetten wij intensiever voort door aandacht te besteden aan een meer sturende locatieaanbieding.

De groei van het vervoer over water blijft ook in Drenthe achter op het wegvervoer. Het aandeel van de binnenvaart is minder dan één procent van het totale goederenvervoer. Het is moeilijk om vervoer van de weg naar het water te verplaatsen. Dit ondanks de financiële voordelen die het vervoer over water kan bieden. Wel zijn er de laatste jaren industrieterreinen ontwikkeld nabij de vaarwegen, maar die hebben geen enkele ontsluiting op ons vaarwegenstelsel. Het is onzeker in hoeverre de aanleg van deze infrastructuur, in combinatie met de ontwikkeling van zelflossende kleine schepen (container en pallet), deze trend kan ombuigen.

De overheden in Drenthe werken aan de verbetering van infrastructuur om het vervoer over water aantrekkelijker te maken: de opwaardering van de vaarweg Almelo-Coevorden, de aanleg van een nat industrieterrein in Meppel, de verbetering van de vaarweg Meppel-Ramspol en de aanleg van een aantal regionale overslagcentra. Zie verder ook paragraaf 4.4.

Bijzonder aandachtspunt in de strategische visie is dat er stationslocaties beschikbaar komen voor kantoren en dienstverlening.

In 1999/2000 hebben Emmen als rechtstreekse gemeente en Assen, Coevorden, Hoogeveen en Meppel als zogenaamde programmagemeenten in het kader van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) een Meerjarenontwikkelingsprogramma (MOP) opgesteld. In deze nota beschrijven deze gemeenten hun ontwikkelingsprogramma stedelijke vernieuwing op het gebied van wonen, ruimtelijke inrichting, milieu, groen en stadseconomie. De eerste ISV-periode loopt van 2000 tot 2005.

In de programma's maken de steden melding van hun voornemen om te komen tot duurzame ontwikkeling van de stationslocaties. In Assen is onlangs een eerste aanzet daartoe gemaakt met de start van de ontwikkeling van het Cicero-terrein. Hoogeveen is vergevorderd met plannen ter verbetering van haar stationslocatie. Emmen streeft op termijn naar de ontwikkeling van het Transferium (voorstation Emmen-Zuid). In deze plannen wordt integraal aandacht gegeven aan het realiseren van voldoende kantoorvoorzieningen.

Verder bevat de strategische visie de beleidswens dat voor uitbreiding en/of verplaatsing plaatselijke bedrijvigheid met name kleine bedrijventerreinen in aanmerking komen.

Uitgangspunt in het provinciaal beleid - het POP - is dat de kernen in het landelijk gebied alleen terreinen mogen ontwikkelen voor de invulling van de eigen lokale vraag. Dit beleidsuitgangspunt staat niet ter discussie en is ook volkomen in lijn met de Kompas-filosofie. Wel heeft de lopende evaluatie van onze bedrijventerreinennota (1996) uitgewezen dat de landelijke gemeenten soms moeilijk uit de voeten kunnen met de wijze waarop dit uitgewerkt wordt. Naar hun zeggen zijn de limiteringen dusdanig dat zelfs de eigen lokale vraag niet volledig geacommodeerd kan worden. In de nog op te stellen beleidsevaluatie wordt dit aspect verder uitgewerkt.

Vrijgekomen (agrarische) bedrijfsgebouwen dienen volgens de strategische visie op beperkte schaal benut te worden voor bedrijfsdoeleinden.

Tal van vrijkomende (agrarische) bijgebouwen zijn benut voor kleinschalige toeristische voorzieningen als bed en breakfast, kunst en ambacht.

2.8. Landbouw

Zowel de strategische visie als het bestuursprogramma stellen dat de landbouw een economische factor van betekenis moet blijven. De glastuinbouw dient bij Emmen geconcentreerd te worden.

Voor de stand van zaken met betrekking tot de realisering van deze beleidswensen wordt verwezen naar de paragrafen 11.1, 11.2 en 11.5.

2.9. Zorg

In de strategische visie wordt een toename van banen in de verzorging nodig geacht vanwege de vergrijzing van de bevolking.

Er zijn vanaf 1999 extra volumemiddelen beschikbaar voor ouderenzorg. Deze middelen zijn niet specifiek bedoeld voor toename van banen in de sector, maar worden ingezet om tegemoet te komen aan de vraag naar zorg. Naast de uitwerking van de Regiovisie verpleging en verzorging zal in 2001 onze aandacht uitgaan naar het ontwikkelen van Multifunctionele zorg- en dienstencentra, hospices en het ondersteunen van mantelzorg. Voor deze ontwikkelingen is extra budget beschikbaar gesteld.

Nog (verder) op te pakken beleidswens inzake werken

- Realiseren kenniscentra gespecialiseerd in natuur- en landschapsbeheer, (milieuvriendelijke) land- en tuinbouw, toerisme en zorg;
- Bij nieuw aan te trekken en bestaande glastuinbouw wordt de toepassing van milieuvriendelijke, duurzame technieken aangemoedigd;
- Bevorderen doe- en eco-/agrovakanties, bezoek aan spirituele centra, instituten gericht op geestelijke ontplooiing en bijscholing; profileren op kwaliteit accommodaties en aantrekkelijke ligging.

3. WONEN

3.1. Locatie woningbouw en wijze van inpassing

In de strategische visie en het bestuursprogramma is als belangrijk kernpunt opgenomen dat er sprake moet zijn van concentratie van economische ontwikkeling en wonen in de kerngebieden. In de rest van Drenthe dient het landelijk gebied bewaard te worden. De woningen moeten goed in het landschap passen. Er dient geen bebouwing in waardevolle gebieden plaats te vinden.

Uitwerking van deze beleidswens vindt vooral plaats via het in 1998 vastgestelde POP. In het POP is de doelstelling opgenomen om concentraties van wonen en het ontwikkelen van kwalitatieve, nieuwe en verbeterde woonmilieus in de grootste kernen te stimuleren en waardevolle gebieden te beschermen tegen bebouwing. Dit beleid is tevens verwerkt in de Ruimtelijke-Economische Ontwikkelingsvisie Noord-Nederland (REONN)/het Kompas voor de Toekomst en de Regiovisies Groningen/Assen en Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel. Het POP wordt als toetsingskader gebruikt voor besluiten over de fysieke leefomgeving. De handhaving van het POP nemen wij strak en integraal ter hand. Hiermee wordt een stevige basis gelegd voor de uitwerking van deze beleidswens.

In de strategische visie is ook opgenomen dat op enkele plekken plaats is voor kwalitatief hoogwaardige bouwprojecten die de landschappelijke waarde verhogen (zoals landgoederen). Ambtelijk hebben we met de gemeenten in Drenthe overleg gevoerd over het ontwikkelen van landgoederen. Dit heeft geleid tot een aantal initiatieven, die ook via bestemmingsplannen zijn geconcretiseerd. Vaak wordt een koppeling gelegd met de uitvoering van de boswet.

Daarnaast is het stimuleren van de aanpak van reeds ontstane scheefgroei bij uitbreidingen bij steden en dorpen via een landschapsplan een beleidswens in het bestuursprogramma. In de concept-Nota wonen wordt van de gemeenten gevraagd via hun woonplannen aandacht te besteden aan de kwaliteit van de gebouwde omgeving. Zelf participeren wij in het project stadslandschap Assen-West, waarvoor we ook financiën ter beschikking hebben gesteld. Verder werken we aan een project dat - in samenhang met de concept-Nota wonen - het onderdeel kwaliteit van de gebouwde omgeving moet bevorderen. Hiervoor zal in het najaar van 2001 een nota verschijnen met een voorstel om middelen ter beschikking te stellen.

3.2. Aantallen woningbouw

De strategische visie mikt op het bouwen van circa 50.000 woningen tot 2030.

Volgens planning werd een meer uitgebreid systeem voor de monitoring van woningbouwaantallen in de Drentse kernen gerealiseerd. Dit systeem wordt

nu gevuld met gegevens van de gemeenten. De nieuwbouw in Drenthe verloopt in een vlot tempo. In alle gemeenten is nog vraag naar nieuwbouw. De Drentse bevolking neemt nog steeds toe. Er blijkt behoefte te zijn aan meer flexibiliteit op het gebied van de woningbouw (aantallen, contouren en woonbestemmingen) dan nu in het POP staat aangegeven.

Begin 2001 verscheen een concept van de provinciale Nota wonen. Daarmee wordt de woningbehoefte uit het POP geactualiseerd. Tevens wordt een nadere beleidsbepaling binnen de hoofdstructuur van het POP gegeven. Doel is de nota uiterlijk eind 2001 vast te stellen. In de conceptnota constateren wij dat er ondanks ontspanning op de woningmarkt in Drenthe een tekort is aan koopwoningen en appartementen. In de periode 2000-2010 zijn circa 20.000 nieuwe woningen nodig. Dit zijn er 4.000 meer dan in het POP zijn genoemd. Daarnaast moeten 9.000 woningen gesloopt en vervangen worden. In de periode 2010-2014 wordt een blijvende behoefte aan uitbreiding van circa 6.500 woningen in totaal verwacht. Ver in de toekomst kijken is lastig, maar het lijkt erop dat de prognose uit de strategische visie redelijk gevolgd wordt met de aangepaste woningbouwaantallen in de concept-Nota wonen.

3.3. Aanpassing woonwijken aan eisen des tijds/kwalitatief hoogwaardige bouwprojecten/karakteristieke Drentse bouw

Zowel in de strategische visie als in het bestuursprogramma komen de stedelijke vernieuwing en het verbeteren van verouderde woningbouw en verpauperde wijken aan de orde. Ook nadruk op karakteristieke Drentse bouw en landschappelijke inpassing worden genoemd. In de strategische visie staat tevens dat leegstaande bedrijfspanden particulier verbouwd zouden moeten worden tot wooneenheden.

De afgelopen jaren werd ongeveer f 1,2 tot f 1,5 miljoen per jaar aan subsidies voor derden uitgegeven ten behoeve van de verbetering van monumenten en rieten daken. Daarnaast worden enkele miljoenen guldens (1998: f 4,4 miljoen; 1999 circa f 6 miljoen) uitgegeven voor de stads- en dorpsvernieuwing. Dat geld besteden wij aan de herstructurering van naoorlogse woonwijken, de uitvoering van reconstructie- en saneringsplannen en het verwijderen van woonhinderlijke bedrijven uit de woonomgeving. Samen met de Drentse gemeenten is in 1999 een inventarisatie gemaakt van de opgave voor stedelijke vernieuwing in Drenthe. In 1999 is de nota Ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving uitgebracht, met daarin aanbevelingen voor het bereiken van een goede, provinciegebonden ruimtelijke kwaliteit. Ook is over dit onderwerp een symposium georganiseerd. Tien procent van het ISV-budget is bestemd voor gemeenten die in het bijzonder aandacht besteden aan Drentse (provinciale) accenten, waaronder aanpasbaar bouwen.

Wat betreft de beleidswens om leegstaande bedrijfspanden particulier te verbouwen tot wooneenheden is geen specifieke actie ondernomen. Dit wordt momenteel aan het particulier initiatief overgelaten.

In het bestuursprogramma is nog als specifieke beleidswens omschreven dat het zinvol is dat de welstandscommissie ook een adviserende functie in bredere zin krijgt.

Met de Drentse gemeenten overlegden wij de mogelijkheden om de functie van de Stichting het Drentse welstandstoezicht uit te breiden tot alle aspecten

ten van het omgevingsbeleid en de beeldkwaliteit. Dit leidde in 2000 tot het voornemen te komen tot verzelfstandiging van Bureau Monumentenzorg - en enkele andere provinciale functies - in de Stichting Erfgoedhuis van Drenthe. Gewerkt wordt aan een ondernemingsplan hiertoe. Het ondernemingsplan geeft meer duidelijkheid over de taken van de stichting en over het mandaat van de stichting om (provinciale) taken uit te voeren.

3.4. Flexibel bouwen voor doelgroepen

In de strategische visie en het bestuursprogramma komt duidelijk de wens naar voren woningen te bouwen voor doelgroepen zoals jongeren, ouderen en gehandicapten. Overigens wel flexibele, aanpasbare woningbouw. Tevens wordt aandacht gevraagd voor sociale woningbouw. In november 2000 is door PS gevraagd om een nadere beleidsbepaling over het onderwerp wonen. Dit vanwege gesignaleerde knelpunten bij het vinden van geschikte huisvesting voor bepaalde doelgroepen.

In experimenten is ervaring opgedaan met kleine verbeteringen aan woningen zodat ouderen en licht gehandicapten langer zelfstandig kunnen blijven wonen. In negen Drentse gemeenten werkt de corporatie of woningbeheerder aan het "opplussen" van woningen. Hieraan wordt een bijdrage gegeven. In totaal is hiervoor f 750.000,- beschikbaar gesteld. Uitvoering vindt plaats in 2000-2001. Samen met betrokken partners zijn proefprojecten gestart voor het realiseren van multifunctionele zorg- en dienstencentra.

In de concept-Nota wonen is voorgesteld tot 2005 een knelpuntenpot van 1.650 woningen beschikbaar te stellen voor woningen in bijzondere woonvormen voor ouderen en jongeren. Aanvullend wil de provincie woningen voor gehandicapten die zelfstandig gaan wonen, in een vorm van begeleid/beschut wonen. In de concept-Nota wonen wordt tenslotte gesteld dat de transformatie van woonwijken in de eerste plaats in de sociale huursector moet gebeuren.

3.5. Duurzaam en energiezuinig wonen

Duurzaamheid en energiezuinig zijn voorwaarden die in de strategische visie en in het bestuursprogramma gesteld worden aan wonen.

Deze beleidswens wordt globaal uitgewerkt in het POP. Het POP bevat doelstellingen over onder andere duurzaamheid en vermindering van milieubelasting. Hiermee zijn de beleidsuitgangspunten vastgelegd. In de concept-Nota energiebeleid wordt meer specifiek ingegaan op dit beleidsonderdeel. Deze nota gaat in het najaar naar de staten.

3.6. Vestiging asielzoekerscentra

Het onderwerp asielzoekerscentrum komt niet voor in de strategische visie. In het bestuursprogramma is wel de wens opgenomen een onderzoek te starten naar een meer coördinerende en regisserende functie voor de provincie inzake de vestiging van asielzoekerscentra, vooral in samenhang met het ruimtelijke ordeningsaspect.

De taakstelling voor de huisvesting van statushouders door de Drentse gemeenten wordt gehaald. De provincie houdt toezicht op de uitvoering en rap-

porteert hierover aan de minister voor grote stedenbeleid en integratie. Er heeft overleg plaatsgehad met de Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG) over een regisserende functie van de provincie bij de vestiging van asielzoekerscentra. Conclusie is dat de provincie thans geen (wettelijke) bevoegdheden hiertoe heeft, anders dan ten aanzien van ruimtelijke ordening. Via het IPO is dit punt op de agenda gezet voor overleg met het Rijk en de VNG. Daar is de afspraak gemaakt om de bestuurlijke rolverdeling te bezien bij de discussie over het toekomstig opvangmodel. Die vindt plaats na invoering van de nieuwe Vreemdelingenwet.

Inmiddels is de discussie zo ver dat IPO, VNG en diverse ministeries gezamenlijk streven naar een planmatige aanpak voor de opvang van asielzoekers. Er is een landelijke verdeling in de maak in relatie tot de verwachte omvang van het probleem na uitvoering van de nieuwe Vreemdelingenwet. Van de provincie wordt verwacht op basis daarvan een zoekruimte aan te geven waarbinnen gemeenten hun plannen voor asielzoekerscentra kunnen invullen.

Nog (verder) op te pakken beleidswensen inzake wonen

- Geen.

4. INFRASTRUCTUUR EN MOBILITEIT

In de strategische visie en het bestuursprogramma is prioriteit gegeven aan verkeersveiligheid en aan het faciliteren van mobiliteit door aanleg en onderhoud van infrastructuur en door goed openbaar vervoer (OV). Het strategisch beleid voor verkeer en vervoer is geformuleerd in het Kompas en het Provinciaal verkeers- en vervoersplan (PVVP). Ieder jaar wordt het Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeer en vervoer (MUP) aan provinciale staten voorgelegd. Daarin zijn de projecten en werkzaamheden voor het komende jaar inclusief financiering aangegeven. In het MUP wordt jaarlijks ook verslag gedaan van de gerealiseerde en lopende werkzaamheden.

4.1. Grote infrastructuurprojecten

In de strategische visie is vermeld dat we een goede infrastructuur van, naar en in de economische kerngebieden nastreven. In het bestuursprogramma is aangegeven dat de afspraken in het kader van het Kompas verder worden uitgewerkt.

Een belangrijke basisvoorwaarde voor de realisatie van de Kompas-filosofie is het garanderen van een goede (duurzame) economische bereikbaarheid van de regio. De belangrijkste uitgangspunten in het Kompas op dit terrein zijn:

- het optimaliseren van de noordelijke internationale transportassen;
- het verbeteren van de aansluiting van de kernzones op de (inter)nationale infrastructuurnetwerken;
- het garanderen van een goede stedelijke bereikbaarheid;
- het uitwerken van een noordelijk netwerk van OV-overstappunten/transferria.

Deze uitgangspunten zijn de komende jaren medebepalend voor de verdere uitvoering van verkeers- en vervoersprojecten en de daarbijbehorende inzet van provinciale middelen.

De belangrijkste onderdelen voor de verbetering van de infrastructuur zijn opgenomen in het Bereikbaarheidsprofiel Noord-Nederland dat in 2001 is opgesteld. Kernthema is "Aansluiten": ingezet wordt op een goede hoofdstructuur van verbindingen die Noord-Nederland als totaal goed aansluit op de (inter)nationale vervoersassen en die de economische kernzones in het Noorden zelf goed ontsluiten naar buiten de regio en naar elkaar. De aansluitprojecten zijn:

- de snelle Zuiderzeelijn;
- het Stadsgewestelijk openbaar vervoer (STOV) Groningen-Assen;
- A28 Hattemerbroek en kortsluiting Meppel;
- N31 Haak om Leeuwarden;
- de zuidelijke ringweg Groningen tweede fase (eerste deel)
- capaciteitsuitbreiding spoorlijn Zwolle-Coevorden/Emmen-Duitsland.

4.2. Verkeersveiligheid

In de strategische visie wordt verkeersveiligheid vooropgesteld. Het bestuursprogramma vraagt aandacht voor een extra impuls, nodig voor het terugdringen van het aantal ongelukken en verkeersslachtoffers.

De verkeersintensiteit op de wegen in Drenthe neemt toe. Het aantal verkeersslachtoffers nam vooral af in de jaren zeventig en begin tachtig. De ernst van de ongevallen neemt toe. Het effect van het verkeersveiligheidsbeleid is nog niet goed zichtbaar in de statistieken, maar een stabilisering tekent zich af.

Maatregelen zijn uitgevoerd op het gebied van:

- ruimtelijke ordening
- het aanpassen van wegen aan hun functie voor doorstroming, ontsluiting of verblijf
- mobiliteit
- gedragsbeïnvloeding

In het PVVP heeft de verkeersveiligheid de hoogste prioriteit. Voor de periode 1997-2001 is hiervoor f 5 miljoen extra per jaar ingezet. Er wordt gewerkt met het model Duurzaam Veilig dat in SNN-verband is ontwikkeld samen met Rijkswaterstaat Noord-Nederland. Centraal daarin staan een sobere en doelmatige vormgeving van het wegennet. Samen met de gemeenten richt de provincie Drenthe zich meer op de verkeersveiligheid in de stedelijke gebieden omdat hier de grootste concentraties van ongevallen zijn. Daarnaast blijven educatieprogramma's voor jonge automobilisten belangrijk. Deze groep komt in de ongevalsstatistieken sterk naar voren. De wijze waarop we dat samen met de partners uitvoeren is in 2001 gewijzigd. Eind 2001 wordt het nieuwe Provinciale verkeer- en vervoerberaad ingesteld (als bedoeld in de Planwet verkeer en vervoer). De taak van het beraad is te zorgen voor afstemming tussen de provincies, de Drentse gemeenten en Rijkswaterstaat Directie Noord Nederland. Het beraad wordt bij zijn werkzaamheden ondersteund door de Adviesgroep Duurzaam Veilig Drenthe.

4.3. Openbaar vervoer

Zowel in de strategische visie als het bestuursprogramma wordt gesteld dat we een hoogwaardig, toegankelijk en betaalbaar OV willen.

Er wordt gewerkt aan het versterken van de verbindende vervoerlijnen naar de stedelijke gebieden en tussen die gebieden onderling. Eind 2001 zijn de studies afgerond naar de uitvoeringstechniek van de snelle Zuiderzeelijn. Onze voorkeur heeft de realisering van een magneetzweefbaan (MZB).

In 2001 gaven we, nu volgens de nieuwe wet personenvervoer, een vervoersconcessie aan de openbaarvervoerbedrijven. Dit leidde tot een principe-overeenstemming met ARRIVA die vervat is in de Concessie 2001-2002. In deze concessie zit een pakket van maatregelen om de beschikbare exploitatiesubsidie en de dienstregeling op elkaar aan te passen om gezamenlijk met de vervoerders en anderen vervoersverbeteringen te ontwerpen en uit te voeren en om experimenten uit te voeren op het gebied van vervoer op maat. Dit alles ter voorbereiding van de komende aanbestedingen.

De afgelopen jaren zijn in het kader van het vervoer op maat experimenten uitgevoerd (onder andere Millenium Transport International(MTI)-concept en collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) waarmee onder andere de toegankelijkheid voor minder mobiele groepen (zoals ouderen en gehandicapten) wordt verbeterd. Deze vormen van vervoer zijn ook opgenomen in de concessie met ARRIVA. Daarmee worden deze vormen van vervoer breed ingezet.

Er is gestart met de ontwikkeling van een integraal maatregelenpakket van verkeers- en vervoersmaatregelen voor de bereikbaarheid van de regio Assen-

Groningen. Met de provincie en de stad Groningen werkt de provincie Drenthe in het kader van het project Stadsgewestelijk openbaar vervoer aan hoogwaardige busverbindingen, onder andere Assen-Groningen, Roden-Peize-Groningen. In nauwe samenwerking met de gemeenten zal het net van knooppunten van het vervoer (haltes, transferia, stations, centra en dergelijke) in het stedelijk en landelijk gebied verbeterd worden. Deze zaken vormen een belangrijk deel van de bereikbaarheidsplannen rond en in de stedelijke gebieden. Wij willen de sociale functie van het OV versterken door op het platteland en in stadswijken OV op maat aan te bieden.

4.4. Scheepvaart en luchtvaart

In het bestuursprogramma is de beleidswens opgenomen dat de mogelijkheden voor alternatief vervoer onderzocht worden.

Het goederenvervoer over water zien wij als het best haalbare alternatief voor vervoer over de weg in Drenthe. Het blijft moeilijk vervoer van de weg naar het water te verplaatsen. Nieuwe bedrijventerreinen worden in Drenthe niet of nauwelijks aan onze scheepvaartwegen geprojecteerd. Wel zijn er de laatste jaren industrieterreinen ontwikkeld nabij de vaarwegen, maar die hebben geen enkele ontsluiting op ons vaarwegenstelsel. Het is onzeker in hoeverre in de toekomst de ontwikkeling van zelflossende kleinere containerschepen deze trend in Drenthe gaat ombuigen. Zoals in paragraaf 2.1 aangegeven wordt momenteel geïnventariseerd in hoeverre de diepgang op met name het Meppelerdiep, de Hoogeveensche Vaart en de vaarroute Coevorden-Veenoord-Emmen goedkoop te vergroten is.

Er wordt gewerkt aan goed bereikbare overslagcentra bij de bedrijventerreinen Emmen/Coevorden en Meppel. Richting het Rijk zet de provincie Drenthe zich in voor verdubbeling van de spoorlijn Zwolle-Emmen.

In de afgelopen jaren heeft de provincie Drenthe zich ingezet voor de afgifte van de aanwijzing van de luchthaven Eelde, ten behoeve van de baanverlenging. De aanwijzing is medio 2001 in de Staatscourant geplaatst en wordt naar verwachting eind 2002 definitief.

Nog (verder) op te pakken beleidswensen inzake infrastructuur en mobiliteit
- Geen.

5. RECREATIE EN TOERISME

Het bevorderen van toerisme en recreatie is een aandachtspunt in zowel de strategische visie als het bestuursprogramma. De strategische visie noemt de Hondsrug, het gebied van het Drents-Friese Woud, het Dwingelderveld en Ooster- en Westertzand als concentratiegebieden. In de Veenkoloniën wordt het gezondheidstoerisme bevorderd.

De ontwikkelingen in de toeristische markt zijn teleurstellend. De werkgelegenheid groeit maar andere indicatoren wijzen op een relatieve verslechtering. De verwachte groei van 3% is niet gehaald. Het aantal overnachtingen in de verblijfsaccommodaties heeft in 1995 zijn hoogtepunt bereikt, daarna was er tot 1998 sprake van een daling. In 1999 geeft het aantal overnachtingen weer een lichte stijging te zien. Het bezoek aan de dagattracties is licht gestegen in de periode 1994-1999. Ook hier blijft de groei achter bij de verwachtingen.

Voor leefbaarheid en economie zijn er op het gebied van recreatie en toerisme ontwikkelingskansen, zowel in het stedelijk als in het landelijk gebied. Conform de strategische visie en het bestuursprogramma wordt de recreatieve ontwikkeling actief bevorderd. Met rust en ruimte als handelsmerk werken wij vooral aan kwaliteitsverbetering, cultuurtoerisme, plattelandstoerisme en gezondheidstoerisme. Voor het vergroten van de recreatieve betekenis van stadsrandzones door aantrekkelijke stadsranden is de provincie Drenthe betrokken bij de stadsrandontwikkelingen van de gemeente Assen.

5.1. Actief bevorderen van recreatie en toerisme

In het bestuursprogramma wordt gewezen op de noodzakelijke verdere ontwikkeling en profilering van toeristische voorzieningen. De strategische visie meldt dat we actief mee moeten werken aan de realisering van nieuwe recreatieve en toeristische voorzieningen.

Er is een forse stap gezet ten aanzien van de verbetering van promotie, begeleiding en productontwikkeling door de fusie van de noordelijke VVV's in het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT). In plaats van zelf ontwikkelen wordt nu meer voor begeleiding en voor het scheppen van voorwaarden gezorgd. Specifiek voor de provincie Drenthe is een aantal projectmatige taken uitgevoerd:

- plattelandstoerisme;
- vaarrecreatie;
- professionalisering en kwaliteitsverbetering toeristisch bedrijfsleven.

In 2000 is begonnen, in een interactieve vorm, een nieuw toeristisch elan in Drenthe te ontwikkelen: "Bartje zoekt nieuwe wegen". Het bedrijfsleven maakte een catalogus van projectmogelijkheden en noodzakelijke voorzieningen.

Met de participanten is gekozen voor vier clusters van projecten:

- het imago van Drenthe;
- een nieuwe promotiecampagne;
- een hernieuwde inzet om het fietsen als attractie te stimuleren;
- het thema gezondheid en onthaasting.

De beleidswens "elke stad minstens één toeristische trekker van formaat" is niet actueel meer. We richten ons meer op thematische aandacht. Bijvoorbeeld Assen sportstad, Meppel en Coevorden waterpoorten.

5.2. Cultuurtoerisme

Het belang van landschap en cultuurhistorie voor toerisme en recreatie is benadrukt in de strategische visie. Het bestuursprogramma wijst op het belang van het verder uitbouwen van cultuurtoerisme.

De organisatie van het thema Cultuurtoerisme heeft in 1998 zijn definitieve vorm gevonden. We hebben een Stuurgroep Cultuurtoerisme ingesteld, bestaande uit externe deskundigen, die fungeert als aanjager, vraagbaak en adviesorgaan voor de ontwikkeling van cultuurhistorische voorzieningen en producten. Na een aanlooperperiode is gebleken dat de ingestelde Stuurgroep Cultuurtoerisme en de provincie geen kans zagen hun ambities te combineren dus is besloten zelf de verantwoordelijkheid op te pakken en een groot deel van het plan van aanpak onder eigen regie uit te voeren.

Ten aanzien van het cultuurtoerisme zijn de volgende acties ondersteund: Nationale Hunebedden Informatiecentrum (NHI) in Borger, het Gevangenismuseum in Veenhuizen en het Van-Gogh-initiatief; de uitvoeringsplannen voor Orvelte zijn gereed.

5.3. Plattelandstoerisme

Het nieuwe activiteitenthema Plattelandstoerisme wordt projectmatig uitgevoerd. De provincie Drenthe heeft de regie.

Verskillende uitvoeringsplannen kwamen gereed, zoals "Zuidlaardermeer" en "Grenzenloos veen", terwijl verder is gewerkt aan uitvoeringsplannen die een relatie hebben met vaarrecreatie, zoals "Land van turf en honing".

5.4. Gezondheidstoerisme

Het thema gezondheidstoerisme is tot nog toe helaas niet goed van de grond gekomen, omdat het draagvlak in de samenleving voor brede en collectieve productontwikkeling ontbreekt.

Om het gezondheidstoerisme (kuuroorden, beautyfarms en bodycentra) te bevorderen is op grond van marktanalyse en haalbaarheidsonderzoek het beleid bijgesteld. In plaats van nieuwe trends dient het bestaande bedrijfsleven in deze sector ondersteund te worden. Het bedrijfsleven zelf zal daarbij het draagvlak moeten genereren.

Nog (verder) op te pakken beleidswensen inzake recreatie en toerisme

- Meewerken aan nieuwe voorzieningen die de recreatieve betekenis van kernen in het landelijk gebied vergroten.

6. ZORG, WELZIJN EN CULTUUR

6.1. Welzijn, zorg en cultuur in Drenthe

De strategische visie stelt dat de provincie stimuleert dat maatschappelijke problemen doelgericht worden aangepakt en dat de middelen voor welzijn flexibel worden ingezet en niet voor langere tijd vastliggen. In het bestuursprogramma wordt deze flexibiliteit ook van toepassing verklaard voor het cultuurbudget. Daarnaast is het versterken van de sociale infrastructuur, samen met gemeenten en provinciale organisaties een beleidsspeerpunt in het bestuursprogramma. Na de herindeling zorgen de gemeenten meer zelfstandig voor het lokale welzijnsbeleid. De provincie doet een stapje terug.

Bij de evaluatie van het Welzijnsplan 1997-2000 en van de welzijnsinstellingen (in 1999 en 2001) is uitvoerig aandacht besteed aan het doel van het welzijnsbeleid, de financiële ruimte daarvoor en de specifieke provinciale verantwoordelijkheid daarin. Het kader van het herziene (herijkte) provinciale welzijnsbeleid is op 13 december 2000 door provinciale staten vastgesteld in de nota Schaduwen vooruit, Contourennota 2001-2004 cultuur, welzijn en zorg.

Schaduwen vooruit geeft richting aan de vernieuwde werkwijze, waarbij sturen op vraag en resultaat, samenwerking met gemeenten en het stellen van kwaliteitseisen centraal staan. Het welzijnsbeleid blijft een eerste verantwoordelijkheid van de gemeenten, maar de provincie als regisseur streeft onder meer door inschakeling van de provinciale budgetinstellingen naar afstemming, samenwerking en de ondersteuning van beleidsvernieuwende initiatieven. Het ambtelijke overleg van het afgelopen jaar met de gemeentelijke welzijnsafdelingen toont aan dat zij de samenwerking met de provincie van belang vinden. De provincie streeft daarbij uitdrukkelijk zoveel mogelijk naar ontwikkeling en uitvoering van beleid, gestuurd door de vraag uit de samenleving.

Het Actieprogramma cultuur, welzijn en zorg 2002, vastgesteld op 4 juli 2001, bevat een eerste inhoudelijke en beleidsmatige uitwerking van een aantal thema's uit de nota Schaduwen vooruit. Om te bepalen welke thema's prioriteit hebben, is navraag gedaan bij Drentse overheden en organisaties. Op basis daarvan zijn ouderen, vrijwilligers, jeugd en interculturalisatie als prioritaire beleidsthema's vastgesteld.

De uitwerking van deze thema's, in de vorm van actiepunten, ligt voor een groot deel in handen van de welzijnsinstellingen. De financiering van de actiepunten (projecten) vindt zoveel mogelijk budgettair neutraal plaats. Hiervoor zijn zowel de budgetten van de gesubsidieerde instellingen als die van de provinciale subsidieregelingen beschikbaar.

6.2. Zorgaanbod

In de strategische visie wordt gemikt op een toegankelijk netwerk van voorzieningen voor zorg van hoge kwaliteit, waarbij de provincie regisseur is bij het ontwikkelen van gemeenschappelijk beleid met zorgaanbieders, verzekeraars en overige overheden. Verder worden er initiatieven richting gemeenten

en instellingen genomen voor een samenhangend en betaalbaar aanbod van zorg

Ambulancevervoer

De beleidsvisie en het Spreidingsplan ambulancevervoer zijn geëvalueerd en het herziene Spreidings- en paraatheidsplan is vastgesteld. Tevens is meegewerkt aan het opstellen van een regionaal ambulanceplan. De provincie is adviserend lid van de raad van toezicht van de Stichting Regionaal Ambulance Vervoer Drenthe.

In juni 2001 zijn de resultaten gepresenteerd van een landelijk onderzoek naar kwaliteit en doelmatigheid in de ambulancezorg. Op grond hiervan komen er mogelijk extra gelden (ook in onze provincie) beschikbaar voor de ambulancezorg.

De resultaten van het onderzoek hebben er tevens toe geleid dat de minister een wijziging in de besturingssystematiek voor de ambulancezorg voorstelt. Omdat ambulancezorg onderdeel is van de totale gezondheidszorg ligt het, in haar optiek, meer voor de hand dat de besturing vanuit dezelfde regie gebeurt als die ten aanzien van de ziekenhuizen wordt gehanteerd: "wie betaalt, bepaalt".

Geestelijke gezondheidszorg en zorg voor gehandicapten

In het bestuursprogramma wordt gewezen op het belang van aandacht voor de (gezondheids)zorg voor gehandicapten. Daarnaast dient de sociale participatie van gehandicapten bevorderd te worden. Het gehandicaptenbeleid wordt uitgewerkt met partners. Tevens wordt ingezet op vergroting van de inzetcapaciteit voor de forensische psychiatrie GGZ Drenthe.

In de periode 1998-2001 is verder gewerkt aan de totstandkoming van de regiovisies voor de geestelijke gezondheidszorg en de zorg voor lichamenlijk en/of verstandelijk gehandicapten. De regiovisies dienen als richtinggevend kader voor het verbeteren van de zorginfrastructuur en de inhoud van een integraal zorgaanbod. Gezamenlijk met gemeenten, zorgaanbieders, patiënten/consumenten en het zorgkantoor wordt getracht de centrale thema's vermaatschappelijking en vraaggerichte zorg vorm te geven. Het uitwerkingsconvenant voor de GGZ is getekend. In overleg met de zorgaanbieders is de Notitie besteding vrije margeplaatsen in de GGZ opgesteld en door ons als advies naar het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gestuurd.

Wat betreft de inzet ten behoeve van de vergroting capaciteit forensische psychiatrie willen we opmerken dat het initiatief tot de uitbreiding van (klinische) capaciteit ligt bij de zorgaanbieder.

Overigens wordt in de Regiovisie GGZ in deze geen tekort gesignaleerd.

In het kader van de Regiovisie voor mensen met een verstandelijke handicap - convenant 1999 - is een klachtencommissie geïnstalleerd, een onderzoek naar de betrokkenheid van cliënten bij hun zorgplan verricht, een sterke afname van de wachtlijsten gerealiseerd en voor passende huisvesting in het kader van deinstitutionalisering gezorgd.

Om tegemoet te komen aan de wachtlijstreductie zijn diverse nieuwe initiatieven rondom de zorg voor gehandicapten totstandgekomen. Te noemen zijn het plan van Stichting de Trans - het realiseren van de zogenaamde omgekeerde integratie - en de ontwikkeling van zorgboerderijen.

Met het project "Person Centred Planning" (gestart in 2001) willen wij gehandicapten in staat stellen meer grip te krijgen op hun bestaan.

In juni 2001 is de Drentse regiovisie voor mensen met een lichamelijke functiebeperking totstandgekomen.

Uit de subsidieregeling zorg zijn diverse projecten gefinancierd die onder meer hebben geleid tot participatie van gehandicapten en psychiatrische patiënten en het toegankelijk maken van het zorgaanbod.

In 2000 is het fusietraject van 6 zorgvragers afgerond. Dit heeft geresulteerd in de totstandkoming van het Regionaal Patiënten-/Consumentenplatform (RPCP).

Jeugdzorg

In het bestuursprogramma wordt aangegeven dat projecten op het gebied van jeugdbeleid gestimuleerd worden.

In 1999 is de Regiovisie jeugdzorg 1999-2002 "Door de bomen het bos" vastgesteld. Jaarlijkse uitwerking vindt plaats in actieprogramma's. Aan de hand hiervan wordt ook het beschikbare budget verdeeld, ruim f 30 miljoen op jaarbasis. Belangrijke onderwerpen zijn zorgprogrammering, toegankelijkheid van de zorg en samenwerking met kinder- en jeugdpsychiatrie en justitie. Het hulpverleningsaanbod is vernieuwd. Het zorgprogramma Hulp aan huis is uitgebreid. Er zijn Toegangen voor jeugdzorg gekomen in alle centrumplaatsen. Verder is het Advies- en Meldpunt voor Kindermishandeling totstandgekomen en verder versterkt en heeft het cliëntenbeleid nieuwe impulsen gekregen. Met de fusie van Bureau Jeugdzorg Drenthe en Stichting Jeugdzorg Drenthe tot een multifunctionele organisatie is de gewenste schaalvergroting afgerond. Met het Drents Onderzoeksnetwerk Jeugdzorg is een start gemaakt met de intersectorale gegevensverzameling op dit terrein. Tenslotte is met een expert meeting de basis gelegd voor interculturalisatie van de jeugdzorg.

In het kader van bestrijding van onderwijsachterstanden is de samenhang tussen onderwijs, welzijn en jeugdzorg verder versterkt. Een onderzoek naar de tekorten in de afstemming tussen onderwijs en jeugdzorg is door STAMM vertaald in een plan van aanpak.

Samen met 12 Drentse gemeenten is intensief gewerkt aan de voorbereiding van de onderwijs-jeugdmonitor. Daarnaast is samen met de VDG en Jeugdzorg Drenthe een plan opgesteld gericht op spreiding van het onderwijsaanbod voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen. De provincie Drenthe heeft het onderzoek gefinancierd dat gericht is op het in kaart brengen van oorzaken van hardnekkige onderwijsachterstanden in Drenthe. De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels vertaald in een plan van aanpak (Argonautproject), dat mede door de provincie wordt gefinancierd.

Ouderenzorg

In het bestuursprogramma wordt gewezen op het belang van aandacht voor ouderen c.q. de vergrijzing van onze samenleving. Gezondheidszorg en sociale participatie van ouderen moeten bevorderd worden. Het ouderenbeleid wordt uitgewerkt met partners.

Er zijn vanaf 1999 extra volumemiddelen ingezet in de ouderenzorg. Hierbij heeft de provincie een adviserende rol gehad. Over de door het zorgkantoor opgestelde bestedingsvoorstellen is een positief advies gegeven. De inzet van middelen heeft geresulteerd in een afname van de wachtlijsten. Tevens is ter bestrijding van de wachtlijsten uit eigen middelen f 500.000,-- in de thuiszorg ingezet. Bij genoemde advisering is de Regiovisie verpleging en verzorging richtinggevend kader. Deze visie is in 2000 vastgesteld en in 2001 is hierover met partijen een convenant afgesloten. Uitvoering van de aanbeve-

lingen uit deze visie moet ertoe leiden dat het aanbod en de vraag naar zorgvoorzieningen op het terrein van de verpleging en verzorging en de aanpalende terreinen - wonen, welzijn en vervoer - meer op elkaar worden afgestemd. Na evaluatie van de subsidieregeling integraal ouderenbeleid blijken de daaruit gefinancierde projecten een belangrijke bijdrage te leveren aan de integratie van ouderen in de Drentse samenleving. Deze projecten zijn gericht op het doorbreken en voorkomen van maatschappelijk isolement van ouderen. In 2001 en 2002 worden extra middelen ingezet voor het ontwikkelen van multifunctionele zorg- en dienstencentra, voor de ontwikkeling van een kennisnetwerk voor palliatieve zorg (terminale thuiszorg) en voor de oprichting van 3 hospices, in Assen, Hoogeveen en Emmen. Tevens zijn in 2000 extra middelen ingezet ten behoeve van de ondersteuning van de mantelzorg. In de eerste helft van 2001 is de vierjarige VWS-pilot Zorg en welzijn gestart. Doel van dit project is vraag en aanbod van (zorg)voorzieningen beter op elkaar af te stemmen.

6.3. Minderheden

Ten aanzien van minderheidsgroeperingen wordt in het bestuursprogramma integratie en participatie bepleit. Specifiek wordt de participatie van allochtonen bevorderd en het vrijwilligerswerk ondersteund.

Ondersteunen vrijwilligerswerk

De provincie is in 2001 gestart met een vierjarige pilot Vrijwilligerswerk. De pilot is gestart met het doel in Drenthe een kennis- en ondersteuningsnetwerk voor vrijwilligers te realiseren. In 2001 wordt gestart met een onderzoek in twee Drentse gemeenten naar de concrete knelpunten die vrijwilligers op lokaal niveau tegenkomen.

2001 is het internationaal jaar voor de vrijwilliger. De provincie is het jaar gestart met het publiceren van een provinciale vrijwilligerskrant. Het hele jaar door adviseert STAMM gemeenten en lokale comités op maat om activiteiten en beleid rond vrijwilligerswerk op te zetten en te ontwikkelen. Provinciale staten hebben een bedrag van 200.000 gulden beschikbaar gesteld om het vrijwilligerswerk te waarderen. Het jaar van de vrijwilligers wordt afgesloten met een vrijwilligersprijs, genaamd het Provinciaal compliment Drenthe.

Integratie en participatie minderheidsgroepen

In 1998 is een plan van aanpak opgesteld voor herijking van het minderhedenbeleid en in samenhang hiermee het bundelingsproces van de steunfuncties minderheden (Steunfunctie voor Antillianen en Arubanen (FORSA), Stichting Steunfunctie Surinamers (SSN) en Instituut Maluku di Drenthe (IMD)). Dit plan van aanpak is totstandgekomen op basis van gesprekken met gemeenten, provinciale instellingen, het Intercultureel Beraad (ICB) en het IPO. Sinds begin 2001 wordt uitvoering gegeven aan het daarop betrekking hebbende beleidsvoornemen dat in de Contourennota Schaduwen vooruit is neergelegd:

- het beëindigen van de subsidierelatie met FORSA, IMD, SSN en Anti discriminatieBureau Drenthe (ADB-drenthe) per 1 januari 2002;
- het totstandbrengen van het Instituut voor Interculturele Ontwikkeling per 1 januari 2002.

In het Actieprogramma 2002 is interculturalisatie één van de 4 prioritaire beleidsthema's.

Dit beleidsthema is uitgewerkt in 6 actiepunten (projecten). De VWS-pilot Interculturalisatie vrijwilligerswerk is daar een van. Het wordt verder ontwikkeld en uitgevoerd in samenwerking met gemeenten en vrijwilligersorganisaties in Zuidwest-Drenthe.

In 1999 is voor de vijfde keer een Emancipatiehamer uitgereikt, een aanmoedigingsprijs voor bijzondere en vernieuwende initiatieven op het gebied van vrouwenemancipatie. Aansluitend is de uitreiking van de emancipatiehamer geëvalueerd. Op dit moment is een statenstuk in voorbereiding om de emancipatieprijs (emancipatiehamer) te veranderen in een "diversiteitsprijs".

6.4. Jongerenbeleid

Het aantrekkelijk maken van de provincie voor jongeren, hoogwaardig onderwijs en veilig uitgaan OV 's nachts, zijn in het bestuursprogramma de speerpunten voor het jongerenbeleid.

In het Actieprogramma Cultuur, Welzijn en Zorg 2002-2004 worden actiepunten genoemd ter bevordering van de jeugdparticipatie en het intensiveren van cultuurtrajecten binnen het onderwijs.

Hoogwaardig onderwijs

Aan verbreding van het Hoger Onderwijs wordt in noordelijk verband gewerkt in het Noordelijk Overleg Hoger Onderwijs (NOHO). Voor de korte termijn zijn er plannen om in Emmen te komen tot nieuwe opleidingen met een bovenregionale en mogelijk internationale uitstraling. De nieuwe opleidingen zullen worden ingebed in een nieuw onderwijskundig concept, de Kenniscampus Emmen, waarin de Hogeschool Drenthe wordt geïntegreerd in een bedrijfsomgeving.

Veilig uitgaan OV 's nachts

De Jongerenraad Drenthe heeft het initiatief genomen om in Drenthe te komen tot een "nachtmet" (openbaar vervoer 's nachts). Busmaatschappij ARRIVA heeft echter laten weten niets te voelen voor de invoering van een nachtmet.

6.5. Aanpak maatschappelijke problemen

In de strategische visie wordt een aanpak van maatschappelijke problemen samen met gemeenten en andere instanties voorgestaan. Dit door het ondersteunen van initiatieven vanuit dorpsgemeenschappen.

In 1998 is voor ruim f 1 miljoen aan armoedeprojecten ontwikkeld. De gemeenten hebben bepaald waaraan het geld besteed moest worden. Zij kozen voor inzet van middelen voor de "onderkant" van de arbeidsmarkt, projecten waarin naast arbeidsdeelname ook sociale en maatschappelijke deelname centraal staan.

Vanuit de Subsidieregeling welzijn worden regelmatig projecten (mee)gefinancierd samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties. Het gaat hier ondermeer om projecten gericht op minima, voorkomen onderwijsuitval, stimulering vrijwilligerswerk, opvang tienermoeders, opvoedingsondersteuning en de verbetering aanbod voorzieningen op plaatselijk niveau.

Via diverse projecten in het kader van het Kompas wordt eveneens een bijdrage geleverd aan de aanpak van maatschappelijke problemen en verbetering

van de sociale infrastructuur. Deze projecten worden in nauwe samenwerking met de bevolking ontwikkeld en uitgevoerd.

Daarnaast wordt via de activiteiten van gesubsidieerde instellingen ingezet op het verminderen van maatschappelijke problemen.

6.6. Sociale infrastructuur

In de strategische visie wordt er op gewezen dat het voorzieningenniveau in landelijke gebieden instandgehouden en versterkt dient te worden. Tevens is een evenwichtige spreiding, goede bereikbaarheid en betaalbaarheid van belang. Basisvoorzieningen moeten zich concentreren in grotere dorpen of kernen. Ook het bestuursprogramma gaat uit van het versterken van de sociale infrastructuur.

Er zijn middelen beschikbaar gesteld voor een steunpunt dorpshuizen en speeltuinwerk.

Vanuit de Subsidieregeling welzijn is het eerste jaar van dit project ter ondersteuning van vrijwilligersbesturen van dorpshuizen en speelplaatsen gefinancierd. De evaluatie van dit eerste jaar is positief. Provinciale staten hebben besloten ook het vervolg tot en met het jaar 2002 te financieren.

In april 2001 is in het kader van het Bestuursakkoord Nieuwe Stijl (BANS) het eindrapport van de Studie Noord-Nederland gepubliceerd. Daarin is onderzocht welke knelpunten in bestuurlijke werkwijze, stijl en regelgeving op de drie overheidsniveaus remmend werken op vernieuwende impulsen in het landelijk gebied. Bepaalde knelpunten (starre regelgeving, sectorale financieringsstromen) en oplossingsrichtingen worden thans verder uitgewerkt.

Per 2001 lopen er VWS-pilots op het gebied van:

- welzijn en platteland (ontwikkeling integrale dorpsontwikkelingsplannen)
- interculturalisatie (toepassing methodieken van landelijke instellingen bij lokaal sociaal beleid)
- vrijwilligerswerk (onder meer gericht op het vergroten van de leefbaarheid van het platteland).

Eind 2000 is het onderzoek van de Landbouwuniversiteit Wageningen afgerond. Daarin staan concrete aanbevelingen om de slagingskansen van initiatiefgroepen, die zich inzetten voor het versterken van de leefbaarheid op het platteland, te vergroten. De resultaten van het onderzoek waren van grote waarde voor de BANS-studie, het gebiedsgericht werken van de provincie en voor de VWS-pilots Vrijwilligerswerk en Welzijn en Platteland.

Sport

Het bestuursprogramma gaat ervan uit dat de provincie Drenthe terughoudend is in het ondersteunen van grote sportactiviteiten. De samenwerking met partners op sportgebied wordt juist gestimuleerd.

Sport wordt meer en meer gezien als middel om jongeren, minderheden, ouderen en gehandicapten te activeren. In samenwerking met gemeenten, VWS, NOC/NSF en *SPORT*Drenthe zijn pilotprojecten Breedtesport ontwikkeld. Centraal daarbij staan de amateur- en breedtesport, in het bijzonder voor jongeren en gehandicapten en de kadervorming van vrijwilligers. Er is een eenmalige impuls gegeven aan de breedtesport (alle amateursporten). De Stichting *SPORT*Drenthe ondersteunt hiermee gemeenten die een aanvraag willen indienen bij het Rijk in het kader van de Stimuleringsregeling breedtesport. Een ander deel is besteed aan het opzetten en versterken van een on-

dersteuningsstructuur sport. De Beleidsnota sport is in voorbereiding genomen.

6.7. Relaties met ontwikkelingslanden en oostbloklanden

Het bestuursprogramma stelt dat de relaties met onze partners in de ontwikkelingslanden en oostbloklanden worden gecontinueerd. Wel is er ruimte om bestaande relaties te heroverwegen.

De uitvoering van het door de provincie geïnitieerde en door de gemeente Assen uitgevoerde project rond afvalbeheer in Vryburg, Zuid-Afrika, verloopt voorspoedig. Ter ondersteuning van het vervolg van dit project en een mogelijke verbreding naar andere Zuid-Afrikaanse gemeenten wordt in samenwerking met de VNG en de gemeente Assen een stage Afvalbeheer voorbereid. Om uiting te geven aan haar verontrusting over de situatie op de Molukken heeft de provincie begin dit jaar besloten een tweetal projecten aldaar te ondersteunen. Het ene betreft de aanschaf van twee waterauto's om de watervoorziening op Ambon te verbeteren (samen met de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)). Het andere betreft het ondersteunen van de activiteiten van het Baileo-netwerk, een partnerorganisatie van de Novib. Ten behoeve van

Suceava (Roemenië) zijn de volgende projecten uitgevoerd:

- een projectweek Effectiviteit van de politiek op lokaal en regionaal niveau in Europa, voor een delegatie uit Suceava;
- een training op het gebied van fokkerij- en melkverwerkingsaspecten voor 10 veeboeren;
- Municipal Management Training Programme: een door de VNG georganiseerde training voor bestuurders uit Suceava gericht op toekomstige leden van de Europese Unie met als thema Rurale en regionale ontwikkeling.

Een evaluatienota buitenlandbeleid is in voorbereiding.

6.8. Stimuleren voorzieningen

In de strategische visie wordt gesteld dat de provincie er zich voor inzet dat in de grotere gemeenten de noodzakelijke voorzieningen als bibliotheken, schouwburgen, instituten voor creatieve vorming en musea hun functie blijven vervullen.

Vorming provinciaal netwerk openbare bibliotheken

Provinciale staten hebben op 4 juli 2001 besloten een eenmalig bedrag van f 395.000,- uit de Voorjaarsnota beschikbaar te stellen voor de vorming van een provinciaal netwerk van openbare bibliotheken, door het samengaan van de Provinciale Bibliotheekcentrale voor Drenthe en de Openbare Bibliotheek Emmen op grond van een overeenkomst van dienstverlening.

Schouwburgen en theaters

Jaarlijks vindt op bestuurlijk niveau overleg plaats tussen de provincie en de directeurs van de Drentse schouwburgen. Daarbij stelt de provincie ontwikkelingen en ambities van de culturele voorzieningen en de programmering aan de orde. De provincie bewaakt in dit soort gesprekken tevens de frequentie van en de waardering voor de optredens van de noordelijke professionele kunstinstituten, zoals het Noord Nederlands Orkest, het Noord Nederlands Toneel en Galili Dance.

Laatstgenoemde instellingen en andere noordelijke initiatieven worden onder meer gesubsidieerd op grond van het noordelijk Cultuurconvenant 2001-2004. Dit convenant is opgesteld mede op basis van de beleidsnotitie Cultureel Kompas voor het Noorden, een in 1999 uitgebracht advies aan de staatssecretaris van onderwijs, cultuur en wetenschappen (OCenW) voor de kunstenplanperiode 2001-2004.

In dit convenant is voor Drenthe ook het Actieplan cultuurbereik vastgelegd. Dit plan richt zich onder meer op het toegankelijk maken van cultuur voor iedereen, het wegwijs maken van kinderen en jongeren in de wereld van kunst en cultuur én het bevorderen van ontmoetingen tussen en met de verschillende culturen.

Daarnaast krijgen de noordelijke provincies van OCenW een extra bijdrage voor de verdere ontwikkeling van het Noordelijk Archeologische Depot in Nuis. Dit kan zich hierdoor ontwikkelen tot een centrum waarin iedereen, ook gemeenten, met vragen over archeologie terecht kunnen. Het definitieve convenant is op 28 juni 2001 ondertekend.

Musea en oudheidkamers

De musea en oudheidkamers in de Drentse gemeenten hebben zich grotendeels aangesloten bij de Federatie van Drentse musea en oudheidkamers. Deze koepelorganisatie met een adviesfunctie krijgt een provinciale subsidie. In 2000 is gestart met de invoering van het project Museumregister. Dit register is een instrument om de kwaliteit van de musea zichtbaar te maken, te verbeteren en te bewaken.

(Binnenschoolse) cultuureducatie

Om cultuureducatie op de (basis)scholen te financieren is in de kunstenplanperiode 1997 tot en met 2000 door het Rijk en de 3 provincies en de steden Groningen en Leeuwarden in totaal f 4.000.000,-- beschikbaar gesteld voor het project Cultuur en School.

Als onderdeel van het Actieprogramma Cultuurbereik wordt het project Cultuur en School voortgezet. Provincie en gemeenten stemmen de inzet van de middelen op elkaar af.

6.9. Cultuur en kunst

De provincie Drenthe zet zich volgens de strategische visie in voor een divers cultureel en kunstzinnig aanbod. Initiatieven met vernieuwende waarde en ten behoeve van de verrijking van de Drentse cultuur en behoud van de Drentse identiteit worden actief ondersteund. Ook initiatieven om Drenthe op de culturele kaart van Nederland te houden worden ondersteund.

De culturele infrastructuur van Drenthe is aan het begin van het nieuwe millennium, via overleg met gemeenten en instellingen, in kaart gebracht in een "Culturele kaart van Drenthe". Daaruit blijkt dat deze infrastructuur goed is toegesneden op het overwegend niet-stedelijke karakter van de provincie.

Festivals

In de afgelopen jaren ondersteunde de provincie een zeer grote verscheidenheid aan festivals, meestal op incidentele basis, zowel op specifiek cultureel, als ook op breder welzijnsgebied (Bevrijdingsfestival, Full Colour Festival). In 1997 is in opdracht van de Stichting Kunst&Cultuur Drenthe (K&C) een inventariserend onderzoek gedaan naar alle festivals in Drenthe en naar de be-

hoeften van de organisaties daarachter. In de budgetperiode 1997-2000 zijn festivals regelmatig onderwerp van gesprek geweest met de betrokken organisaties en gemeentebesturen (Rondetafelgesprekken Cultuur).

Ten tijde van de Evaluatie en herijking welzijnsbeleid heeft de uitwerking van het festivalbeleid stilgelegen. Momenteel is een voorstel in voorbereiding over het provinciale festivalbeleid met het oog op de huidige budgetperiode, waarbij ook een festivalbureau is voorzien.

Drents eigene en invloeden van buiten de provincie

Het gebruik van de Drentse streektaal wordt door de provincie met name gestimuleerd door subsidiëring van een aantal instellingen, te weten Drentse Taol, Het Drentse Boek (inclusief Roet) en Oeze Volk. Drentse Taol heeft hierin de belangrijkste taak. Gedeputeerde staten hebben in juli 2001 het nieuwe bestuur van deze budgetinstelling geïnstalleerd. Dit bestuur gaat van Drentse Taol een zelfstandige stichting maken en met nieuw élan uitvoering geven aan het advies van de Werkgroep Toekomst Drentse Taol (ontvangen en overgenomen april 2001).

Zie ook paragraaf 11.4

Schoolbezoek aan culturele voorzieningen

K&C heeft een concreet plan ontwikkeld om te stimuleren dat de zogeheten culturele basisvoorzieningen, in het kader van het Kunstmenu bezocht worden. De provincie betaalt de vervoerskosten en de mogelijke coördinatiekosten.

Nog (verder) op te pakken beleidswensen inzake zorg, welzijn en cultuur

- Geen.

7. CULTUURHISTORIE

7.1. Cultuurhistorie in economische kerngebieden

De strategische visie noemt het behoud en herstel, versterking en ontwikkeling van cultuurhistorische waarden in economische kerngebieden als beleidsdoelstelling.

Stichting Erfgoedhuis van Drenthe

Het Erfgoedhuis is in april 2001 operationeel geworden. Dit nieuwe instituut is de belangrijkste adviseur en uitvoerder van ons beleid op het gebied van het cultuurhistorisch erfgoed: architectuur, stedenbouw, monumentenzorg, archeologie, regionale geschiedenis en musea. Samenwerking met de Stichting Het Drentse Welstandstoezicht is van groot belang. Een fusie tussen beide instellingen, zo mogelijk per 1 januari 2002, is in voorbereiding. De provincie beschouwt de combinatie van de cultuurhistorische kennis van het Erfgoedhuis en de adviserende functie van welstandstoezicht als een ideaal instrument om de culturele waarden in de ruimtelijke ontwikkeling van dorpen en steden, alsmede het landelijk gebied, te ontwikkelen en te bevorderen.

Archieven

Momenteel loopt een onderzoek naar de wijze waarop het bereik en de toegankelijkheid van archieven in de provincie kan worden verbeterd. Uitgangspunt daarbij is het verbeteren van de beschikbaarstelling van archieven en het cultureel erfgoed aan het publiek. Binnen dit onderzoek zal aandacht worden besteed aan de mogelijke vorming van een Regionaal Historisch Centrum.

Audiovisueel archief

In het kader van het Actieprogramma cultuurbereik heeft het Drents Archief in 2001 de opdracht gekregen om samen met het Gronings Audiovisueel Archief en het Fries Film Archief, als "Noordelijk audiovisueel archief", audiovisueel materiaal te digitaliseren.

Encyclopedie van Drenthe

Het Erfgoedhuis van Drenthe (met name de provinciaal historicus) is in 2001 begonnen met het ontwikkelen van een Encyclopedie van Drenthe, ter gelegenheid van het 400-jarig bestaan van het provinciaal bestuur van Drenthe in 2003. De encyclopedie zal in 2003 klaar zijn en een blijvende betekenis hebben voor cultuur in Drenthe en Drenthe-promotie.

Collectie Brands

De PBC Drenthe werkt in onze opdracht aan de catalogisering van het archief- en bibliotheekmateriaal van een deel van de collectie Brands. Het gaat hierbij voor de Drentse cultuurgeschiedenis om waardevol archiefmateriaal.

De Archeologische monumentenkaart

De Archeologische monumentenkaart is in het voorjaar 2000 gepresenteerd. Zij wordt door de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek aan de gemeenten beschikbaar gesteld. De Drentse gemeenten dienen deze kaart te raadplegen bij het wijzigen van bestemmingsplannen en het goedkeuren van bouwplannen.

7.3. Cultuurhistorie in landelijke gebieden

In de strategische visie wordt aangegeven dat in het centraal gedeelte van het Drents Plateau de landschappelijke en cultuurhistorische waarden worden ingezet voor de economische ontwikkeling op het gebied van toerisme en recreatie. In het veenkoloniaal deel van Drenthe is de betekenis van cultuurhistorische monumenten en landschappelijke waarden beperkt in verband met de ontwikkeling van de landbouw. De cultuurhistorische waarden in de gebieden Groningen-Assen, Zuid-Drenthe (Meppel-Reest) en West-Drenthe (Frederiksoord, Veenhuizen) worden verder beschermd en ontwikkeld. Behoud van cultuurhistorische waarden bij economische exploitatie en het ontwerpen van nieuwe landgoederen, woonwijken en bedrijventerreinen is een bijzonder aandachtspunt.

Ten behoeve van dat laatste is in het voorjaar 2000, in aanvulling op de nota Ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving, de nota Regionale identiteit als inspiratiebron verschenen. Het Erfgoedhuis, maar ook de Stichting "Het Drentse Landschap", zijn daarnaast sinds een aantal jaren bezig de cultuurhistorische kwaliteiten van bepaalde gebieden vast te leggen in beeldkwaliteitsplannen. Deze plannen zijn bouwstenen voor de cultuurhistorische hoofdstructuur (CHHS). De daarin beschreven waarden kunnen daarna volwaardig en vroegtijdig betrokken worden bij de ruimtelijke ontwikkelingen, zowel in het stedelijk als in het landelijk gebied, onder meer ten gunste van de cultuurtoeristische ontwikkeling. Het daadwerkelijk realiseren van de doelstelling cultuurhistorische waarden te integreren in het ruimtelijke beleid is vooral ook een gemeentelijke verantwoordelijkheid, waarin de provincie een stimulerende rol kan spelen. De provincie heeft daarbij een sturende rol door middel van de Regiovisies Groningen-Assen en Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel, beoordeling van bestemmingsplannen en overleg met gemeenten.

Zie verder ook de paragrafen 8.2 en 8.5.

Nog (verder) op te pakken beleidswensen inzake Cultuurhistorie

- Geen.

8. NATUUR EN LANDSCHAP

In de strategische visie wordt nadruk gelegd op het behoud van natuur en landschap in zowel de economische kernzones als in het landelijk gebied. De uitstraling van Drenthe steunt grotendeels op rust, ruimte, natuurgebieden, mooi landschap en goede milieukwaliteit. In het bestuursprogramma is aangegeven dat, via beleid voor ruimte, milieu en water, die kwaliteiten worden behouden en verbeterd. Het POP is daarbij de leidraad.

8.1. Ecologische hoofdstructuur

In de strategische visie is aangegeven dat behoud en ontwikkeling van natuurwaarden in de ecologische hoofdstructuur (EHS) vooropstaat. In het bestuursprogramma staat dat de realisatie van de EHS prioriteit heeft. In de gebiedsvisies worden de doelen voor natuur, bos en landschap aangegeven. Die doelen spelen een belangrijke rol bij de verdeling van de beschikbare oppervlaktes voor particulier en agrarisch natuurbeheer. Het begrenzen van de grote gebieden voor natuurontwikkeling, beheers- en reservaatgebieden is gereed. Nu richten wij de aandacht op de implementatie van het Programma Beheer, hetgeen inhoudt dat doelen en begrenzingen moeten concretiseren in gebiedsplannen. Deze zijn de basis voor onze aansturing van de uitvoering op grond van de rijksregelingen Natuur en Agrarisch natuurbeheer voor inrichting en beheer. Grondverwerving blijft een wezenlijk instrument bij de realisatie van de EHS. De grondprijzen zijn verder gestegen, ook bestaande natuur- en bosgebieden werden duurder. Hierdoor ontstond druk op de bestaande budgetten. Onmisbaar is de inzet van het landinrichtingsinstrumentarium naast de rechtstreekse grondverwerving.

8.2. Ecologische verbindingzones

In de strategische visie en in het bestuursprogramma is het belang van het opheffen van geïsoleerde ligging van natuurgebieden door verbindingzones aangegeven.

Een belangrijk onderdeel van de EHS zijn ecologische verbindingzones, ook internationaal. Voor de Noordzeeregio (INTERREG IIc) hebben de Nieuwe Hanze Interregio(NHI)-partners het project Trans Ecological Network gestart. Het speerpunt daarin is het realiseren van de transnationale verbindingswegen voor de otter. In verschillende landinrichtingsprojecten zijn ecologische verbindingzones nu opgenomen in het landschapsplan. In Midden-Drenthe is een proefproject uitgevoerd voor het realiseren van een ecologische verbindingzone buiten landinrichting. Op grond daarvan is een verbeterde aanpak opgenomen in het plan voor de realisatie van de ecologische verbindingzones. De Drentse strategie behelst ondermeer het opstellen van een communicatieplan; dit is inmiddels van start gegaan. In het kader van het project Waardevol cultuurlandschap Noord-Drenthe maakt de gemeente Tynaarlo een uitvoeringsprogramma voor de verbindingzones bij Vries. Aan de realisering van de andere zones wordt gewerkt. Zo wordt bij de aanleg van nieuwe bosgebieden en nieuwe landgoederen rekening gehouden met verbindingzones,

zowel bij de inrichting als bij de locatiekeuze. Bij wegwerkzaamheden in de omgeving van een verbindingszone wordt de aanleg van faunapassages meegenomen. In de toekomst willen we kunnen inspelen op de mogelijkheden om "werk met werk te maken". We inventariseerden daarom op welke plaatsen bij de aanleg van verbindingzones de passage van wegen of kanalen een knelpunt vormt.

8.3. Nationale parken

De strategische visie kwalificeert de nationale parken en grote natuurgebieden als een sterk punt van Drenthe. In het bestuursprogramma is als beleidswens de uitbreiding van nationale parken opgenomen. De provincie Drenthe is zowel bij de aanwijzing van de gebieden als de uitvoering van het beleid sterk betrokken.

Het Nationaal Park (NP) Dwingelderveld bestaat in 2001 tien jaar. Bij één van de grotere ingangen, de afslag Spier van de A28, is een nieuwe ruime parkeerplaats aangelegd. Hier staat een permanent bemenste kiosk waar de bezoekers informatie over het gebied kunnen krijgen. De tentoonstelling van het bezoekerscentrum aan de Benderse zal de komende twee jaar worden vernieuwd. Het waterschap Wold en Wieden liet een studie uitvoeren naar de waterhuishoudkundige situatie in het nationaal park. Voor het herstel van de hydrologische situatie is het belangrijk dat het Noordenveld in zijn geheel een natuurfunctie krijgt.

De status van het NP Drents-Friese Wold werd in 1999 definitief. In 2001 zijn er twee bezoekerscentra geopend, één in Appelscha en één in Diever. De hermeandering van de Vledder Aa is in uitvoering.

De regionale adviesgroep voor het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa bracht advies uit over de mogelijkheden om de boeren te betrekken bij het beheer. De staatssecretaris heeft positief gereageerd op het advies. De adviescommissie stelt in 2001/2002 het Beheer-, inrichting en ontwikkelingsplan op.

De situatie rond het Ooster- en Westersand - het eventuele vierde nationale park - bleef ongewijzigd. Initiatieven moeten daar nog worden genomen.

8.4. Kwaliteitsverbetering bossen

In de strategische visie is de beleidswens opgenomen dat bossen multifunctioneel zijn en dat de kwaliteit is verbeterd.

Het provinciale bosbeleidsplan integreerden we in het POP. Het is leidraad voor het locatiebeleid voor nieuwe bossen, landgoederen en buitenplaatsen en voor de functies die bestaande bossen vervullen. Tevens zijn de actiepunten van het plan uitgevoerd, vooral om de nadelige gevolgen van verdroging en depositie op te heffen. Ook zijn natuurwaarden in bossen verbeterd (dood hout, mengingen en dergelijke) en wordt een adequate bescherming van inheemse bomen en struiken opgezet. In bestaande bossen wordt een evenwichtige ontwikkeling van de economische, ecologische en recreatieve waarden nagestreefd. Wij stimuleerden de start van een Voorbeeldbedrijf geïntegreerd bosbeheer. Uitgangspunt bij deze beheersvorm voor bossen is dat economie, ecologie en esthetiek gelijkwaardig zijn. Met dit uitgangspunt

wordt op het landgoed Het Meindersveen het bos beheerd. Hierdoor is inzicht verkregen in de economische en ecologische gevolgen van een dergelijk beheer. Tevens wordt duidelijk hoe een dergelijk beheerd bos er uitziet. De waardevolle bosgemeenschappen in Drenthe worden, met het oog op een betere bescherming, geïventariseerd. Te kleine waardevolle bossen zullen zoveel mogelijk worden vergroot.

8.5. Landschap

In de strategische visie is het herstel en behoud van de kwaliteit van landschappen als beleidswens genoemd. Het bestuursprogramma meldt dat behoud en verbetering van het unieke Drentse cultuurlandschap uitgangspunt is.

De provincie stelde zich, in de Nota landschap in 1998, als uitdaging zorgvuldig om te gaan met de kwaliteiten van het Drentse landschap. Niet alleen wordt aandacht gevraagd voor landschapsbehoud en landschapsherstel, maar ook wordt gewezen op het belang van landschapsbouw en landschapsonwikkeling. Het stimulerende en inspirerende karakter van de nota is vertaald in concrete acties en projecten voor een periode van 5 jaar.

De uitvoering van de nota kreeg langs twee sporen vorm. Grote inzet werd geleverd bij het coördineren en afstemmen van het landschapsbeleid in de provincie. Onder andere met bijdragen aan de visievorming ten behoeve van de regiovisies, het opstellen van de gebiedsvisies natuur, bos en landschap en de nota's Gebouwde cultuur en Cultuurhistorische hoofdstructuur. Ook werd doorlopend de kwaliteit van het landschap bewaakt bij de planvorming in het kader van landinrichtingsprojecten en de gemeentelijke ruimtelijke ordening. Het tweede spoor, het actief uitdragen en uitwerken van het landschapsbeleid, startte met projecten als gemeentelijke landschapsbeleidsplannen, het Meetnet landschap (monitoring), landschapsvisie en concrete landschappelijke inrichtingsplannen. Inmiddels stelde een drietal gemeenten een Landschapsbeleidsplan vast en trof een tweetal gemeenten daartoe voorbereidingen. De algemene conclusie is dat het actieprogramma veel aanknopingspunten biedt, maar dat de kansen om de beleidsvoornemens te vertalen in concrete projecten onvoldoende zijn opgepakt. In de toekomst moet daarom met minimaal gelijke inzet aan de slag worden gegaan om daadwerkelijk denk- en ontwerpprocessen in gang te zetten.

8.6. Landinrichting

Het belang van het gebruik van het (vernieuwde) instrument landinrichting is in het bestuursprogramma aangegeven. Door landinrichting en soortgelijke activiteiten levert de provincie een duidelijke bijdrage aan een betere positionering van de landbouw, de realisering van de EHS en andere doelstellingen uit het provinciaal omgevingsbeleid. Daarbij noemen we specifiek de verplaatsing van agrarische bedrijven uit de directe omgeving van verzuringsgevoelige gebieden. In Drenthe zijn momenteel nog 3 integrale landinrichtingsprojecten in voorbereiding. Daarnaast loopt er een drietal nieuwe enigszins experimentele projecten. In deze nieuwe projecten ligt het accent op eenvoudige flexibele plannen met een korte doorlooptijd, een gefaseerde uitvoering en voldoende draagvlak in de streek. Dit bereiken we door te kiezen voor vrijwillige kavelruil, waarbij de doelstelling vaak tweeledig is: realisering van de EHS en verbetering van de landbouwkundige verkaveling. Daarnaast zijn er nog 8 grotere meer integrale projecten in uitvoering.

Ook in gecompliceerde gebiedsgerichte projecten zoals in het Hunzeproject en de Vledder- en Wapserveensche Aa blijkt een landinrichtingsachtige aanpak succesvol. Deze plannen zijn breder van inhoud en opzet en vragen om meer verschillende instrumenten en geïntegreerde geldstromen. Het accent ligt hier meer op het proces waarbij doel en inrichting helder zijn. Er is geen eindplan, slechts een streefbeeld. Het gebiedsgerichte project Vledder en Wapserveensche Aa is voorgedragen voor het voorbereidingsschema landinrichting 2001. Aangezien ook binnen het Hunzeproject door kavelruil een wezenlijke bijdrage kan worden geleverd aan de realisering van het streefbeeld, wordt overwogen om dit projectonderdeel ook voor te dragen voor plaatsing op het voorbereidingsschema 2002.

De nieuwe landinrichtingswet, de Wet inrichting landelijk gebied (WILG), is in voorbereiding. We verwachten dat de wet in 2003 operationeel is. In het kader van de WILG krijgt de provincie een groot aantal taken en bevoegdheden. Dit is overeenkomstig de afspraken die in het kader van het decentralisatie akkoord tussen het Rijk en de provincie zijn gemaakt. Eén en ander impliceert ook dat er van de provincie een grotere financiële bijdrage wordt verwacht om de rol als regisseur van het landelijk gebied waar te kunnen maken. De financiële participatie in de processen zal toenemen. Dit betekent dat projecten als landinrichting op Drentse Maat en op Hunze Maat en procesgeld voor de professionele ondersteuning in gebiedsgerichte projecten een meer structureel karakter zullen moeten krijgen. Ook voor plattelandsontwikkelingsprojecten waarvoor rijks- en Europese geldbronnen aangeboord kunnen worden zal cofinanciering door de provincie meer regel dan uitzondering worden.

8.7. Gebiedsgericht werken en plattelandsbeleid

Het gebiedsgericht werken is volgens het bestuursprogramma een belangrijke peiler van beleid.

Met het gebiedsgerichte beleid willen wij de omgevingskwaliteit en de sociaal economische omstandigheden in specifieke kwetsbare gebieden in Drenthe verbeteren. Het betreft acht prioritaire gebieden die in het POP zijn aangegeven. Het gebiedsgerichte beleid wordt steeds meer onderdeel van het bredere plattelandsbeleid. Samen met bewoners en organisaties uit een gebied stelt de provincie Drenthe een visie op voor de toekomstige ontwikkeling. Maatregelen worden in een uitvoeringsprogramma beschreven. De provincie Drenthe heeft daarbij een regisserende rol en helpt bij het financieren van projecten. Resultaten van de inspanningen moeten volgens de eisen van de nieuwe subsidieregeling voor gebiedsgericht beleid meetbaar zijn.

In de gebieden Eelder- en Peizerdiep, Drentsche Aa, Oude Diep, Vledder- en Wapserveensche Aa en Hunze is de integrale aanpak gestart, in uitvoering of vernieuwd. Wij maakten met de provincie Overijssel afspraken over de start van het gebiedsgerichte proces in het Reestgebied. In Mars- en Westerstroom wordt een vooronderzoek verricht voor de gebiedsgerichte aanpak. Het gebied Ruiner Aa/Dwingelderveld is onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak van Zuidwest-Drenthe.

De tussen de provincies en het Rijk afgesloten bestuursovereenkomst voor de gebiedsgerichte inrichting van het landelijk gebied heeft belangrijke consequenties voor de aansturing en financiering van dit beleidsveld. Zowel de provincies als het Rijk leggen vast welke middelen en welke doelen in de komende jaren worden gerealiseerd. Voor de provincies betekent dit dat zij

naast een grotere bestuurlijke en organisatorische inbreng een steeds grotere verantwoordelijkheid krijgen in de financiering van dit beleid.

In de financiering van het plattelandsbeleid door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) is een verandering te zien. De verandering wordt onder andere veroorzaakt door de verschuiving in het EU-beleid van het klassieke markt- en prijsbeleid naar een breder plattelandsbeleid. De minister van LNV komt met een beleidsbrief over de beleidswijziging van het plattelandsbeleid. De provinciale inbreng in de veranderingen van het plattelandsbeleid richt zich op de volgende punten:

- plattelandsbeleid moet breed opgepakt worden;
- plattelandsbeleid moet gebiedsgericht worden uitgewerkt;
- er moet meer ruimte komen voor regionaal maatwerk, dit kan door het beleid niet te financieren met generieke rijksregelingen, maar de bijdragen van het Rijk te "storten" in regionale programma's.

Zie voor het onderwerp agrarisch natuurbeheer ook paragraaf 11.3.

Nog (verder) op te pakken beleidswensen inzake natuur en landschap

- Herstel en behoud van kwaliteit oude landschappen waar de cultuurhistorische kenmerken goed behouden zijn.

9. WATER

9.1. Drinkwater

In het bestuursprogramma is aangegeven dat zorgvuldig moet worden omgegaan met het kostbare drinkwater.

De provincie Drenthe werkt mee aan projecten die het grondwatergebruik terugdringen. Daarnaast wordt gewerkt aan het herzien en aanpassen van bestaande vergunningen van de industrie.

Er is gewerkt aan het stimuleren van een efficiënter gebruik van het grondwater, onder andere bij DSM. In overleg is afgesproken dat de onttrekking zal worden vermindert. Effecten op het totale verbruik per categorie zijn nog niet te zien.

De winning van grondwater is, gezien over de laatste jaren, over alle categorieën redelijk constant. Er is een lichte stijging in het industriële verbruik geconstateerd. De vergunningverlening van Breevenen liep vertraging op, omdat de Raad van State deze opschortte bij wijze van een voorlopige voorziening.

9.2. Verdrogingsbestrijding

De strijd tegen de verdroging is een van de speerpunten in het bestuursprogramma. In de verdroogde gebieden waar maatregelen zijn genomen blijkt overwegend sprake te zijn van "gering herstel". Dit wordt veroorzaakt doordat er meer maatregelen zouden moeten worden genomen om een grote mate van herstel te realiseren. Het is niet helemaal duidelijk, wanneer er gesproken kan worden van volledig herstel. Door de gewenste grondwatersituatie per gebied in beeld te brengen, wordt verwacht hier in de toekomst meer duidelijkheid over te kunnen geven.

De negatieve effecten van de drinkwaterwinning Nietap op de natuurwaarden in de aanpalende natuurgebieden kunnen grotendeels worden opgeheven door de waterhuishouding aan te passen. Dit wordt gedaan in de landinrichting Roden-Norg. De effecten van de drinkwaterwinning in Assen zijn in onderzoek. In 2001 start onderzoek naar de waterwinning Gasselte. Ook doet de provincie Drenthe mee aan een project van de provincie Fryslân voor de verplaatsing van de waterwinning Terwisscha. Het brongebied van de Vledder- en Wapserveensche Aa wordt hiermee ontlast. Het antiverdrogingsproject Vledder- en Wapserveensche Aa en het project Oude Diep is gestart. In het ruimtelijke ordening, water en milieu(ROM)-gebied Drentsche Aa werd een aantal projecten uitgevoerd, dat mede als doel had de verdroging te bestrijden. In 2001 start het project Breevenen, waarbij landbouwgrond wordt omgevormd tot natuurgebied.

9.3. Wateroverlast

Het bestuursprogramma wijst op de noodzaak meer ruimte te geven aan water om wateroverlast tegen te gaan.

Voor de afstemming en de coördinatie binnen het waterbeheer in bijzondere omstandigheden zijn de afspraken verbeterd.

De provincie Drenthe heeft grondige studies laten uitvoeren om te komen tot aanvaarde normen voor de kans op wateroverlast in de verschillende gebieden. Het onderzoek naar de waterhuishouding in Zuid-Drenthe en Noord-Overijssel is afgerond. De algemene conclusie is dat de waterhuishouding in grote lijnen voldoet aan de huidige klimaatomstandigheden. Wel kunnen zich op een aantal plaatsen lokale knelpunten voordoen. Mocht er inderdaad een klimaatverandering optreden - in de zin dat er meer neerslag gaat vallen - dan zijn op de lange termijn wel regionale maatregelen gewenst.

De eerste fase van het onderzoek naar de waterhuishouding van Noord-Drenthe en Groningen is eveneens afgerond. Het onderzoek wijst uit dat zowel in Groningen als in Drenthe (nood)bergingsgebieden nodig zijn. Deze zullen in 2001 aangewezen worden.

Er is een plan van aanpak voor het voorkomen van wateroverlast vastgesteld. Dit plan is gebaseerd op bovengenoemde onderzoeken en het rapport van de Commissie Waterbeheer 21e Eeuw.

9.4. Gezonde waterhuishouding

In de strategische visie is als beleidswens genoemd dat de kwaliteit van het water voldoet aan de basisnormen en het beheer van water is afgestemd op de functie natuur in de EHS.

Er is een aantal grootschalige rioleringsprojecten binnen de milieubeschermingsgebieden en de stimuleringsgebieden gesubsidieerd; dat zijn de acht prioritaire gebieden in het POP. Individuele zuiveringsystemen worden geplaatst waar een aansluiting op het riool niet gerealiseerd kan worden of te kostbaar blijkt te zijn. Hiervoor worden zogenaamde systemen voor individuele behandeling van afvalwater (IBA) aangelegd. Deze systemen zorgen ervoor dat het afvalwater vergaand wordt gezuiverd alvorens het op of in de bodem of op oppervlaktewater wordt geloosd.

Alle nieuwe all-inwater-schappen hebben zich bereid getoond zorg te dragen voor de installatie en het beheer van IBA's. Daarnaast subsidieerde de provincie de sanering van riooloverstorten die een risico vormen voor de volksgezondheid, het drenken van vee of de ecologische waarde van het oppervlaktewater. De subsidiegelden voor alle bovengenoemde projecten komen voort uit twee regelingen. Sinds jaren wordt gebruikgemaakt van de gelden vanuit de programma's voor gebiedsgericht milieubeleid. Maar ook de Europese gelden voor het Plattelandsontwikkelingsplan Nederland worden aangewend voor deze projecten.

De provincie wil het waterbeheer optimaliseren in relatie tot de diverse functies. Het werk aan de waterakkoorden lag stil als gevolg van het fusieproces bij de waterschappen en de discussie over overdracht van de Vecht. Hierbij gaat het om een overeenkomst tussen beheerders van oppervlaktewater. Samen met de provincies Groningen en Overijssel en de betrokken waterschappen is het project Gewenst grond- en oppervlaktewaterregiem (GGOR) gestart.

Nog (verder) op te pakken beleidswensen inzake water

- De provincie bevordert het gebruik van regenwater

10. MILIEU

10.1. Natuur- en milieueducatie

In het bestuursprogramma is aangegeven dat aan voorlichting en natuur- en milieueducatie veel waarde wordt gehecht.

Natuur- en milieueducatie (NME) is in samenwerking met gemeenten opgepakt. De Drentse gemeenten worden begeleid bij het opstellen van NME-beleid.

Wij subsidiëren het Consulentenschap NME Drenthe, diverse natuurorganisaties krijgen een waarderingssubsidie en projecten worden op basis van ingediende projectvoorstellen gesubsidieerd.

Leren voor Duurzaamheid is een rijksregeling in het kader van natuur- en milieueducatie en heeft de volgende twee doelstellingen:

- het veranderen van gedrag ten opzichte van de leefomgeving in een internationale context;
- het vergroten van draagvlak voor maatregelen voor duurzame ontwikkeling.

Hierbij vervult de provincie Drenthe vooral een regisserende rol. Het Rijk stelt jaarlijks van 2000 tot en met 2003 *f* 250.000,-- beschikbaar. Lokale en regionale overheden, waaronder de provincie, moeten circa 25% bijdragen. In 2000 zijn door de late start van het project nog geen projecten toegekend. Het geld van 2000 wordt benut in 2001.

Van 1998 tot en met 2000 is jaarlijks een NME-krediet beschikbaar geweest van *f* 30.000,--. Het krediet is ieder jaar op. Gemiddeld worden 9 projecten gefinancierd.

Van 1998 tot en met 2000 is uit het Nationaal Milieubeleidsplan(NMP)-budget jaarlijks gemiddeld *f* 190.000,-- uitgetrokken voor communicatie. Gemiddeld werden hier 10 projecten uit gefinancierd.

Het Consulentenschap NME Drenthe ontving een jaarlijkse subsidie van ongeveer *f* 375.000,--

Gemiddeld werden in deze periode 7 waarderingssubsidies verstrekt van *f* 1.500,--.

10.2. Vergunningverlening en handhaving

Volgens het bestuursprogramma zijn de provinciale taken op het gebied van vergunningverlening en handhaving de pijlers van een goed milieubeleid.

In het milieubeleid richt de provincie zich op het geven van meer verantwoordelijkheid aan de bedrijven, door een moderne vergunning te verlenen aan bedrijven die een actief milieubeleid voeren (vergunning op hoofdzaak/vergunning op maat). Parallel aan de vergunningverlening voor deze bedrijven worden toezichtplannen gemaakt. Daarin wordt vastgelegd hoe de provincie de bedrijven op een moderne wijze controleert.

Voor vergunningverlening en handhaving wordt projectmatig gewerkt aan invoering van kwaliteitssystemen. Het betreft uitvoering van het IPO-project

"Het betere werk" dat gebaseerd is op de kwaliteitsnorm ISO 9002-2000. Inmiddels wordt voor vergunningverlening gewerkt aan de implementatie van de eisen die voortvloeien uit de ISO-norm. Eind 2000 startte het kwaliteits-traject voor handhaving. In 2001 wordt de kwaliteitsnorm voor handhaving ontwikkeld en vastgesteld in IPO-verband; daarna volgt implementatie. Zowel de kwaliteitssystemen van vergunningverlening als handhaving zullen op het niveau van ISO 9002-2000 worden gebracht.

Naar aanleiding van de vuurwerkramp in Enschede is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Daarbij zijn zowel bestuurlijke risico's als veiligheidsrisico's in kaart gebracht. Op basis van de inventarisatie en de rapporten van de commissie-Oosting zijn aanbevelingen gedaan voor verbetering van het proces van vergunningverlening en handhaving. In hoofdlijnen gaat het daarbij om verbeteringen ten aanzien van de toetsing van de vergunning, het formuleren van een handhavingsstrategie, het vastleggen van de handhavingshistorie, het uitvoeren van (periodieke) interne kwaliteitscontrole en periodieke aanpassing van vergunningen naar aanleiding van bij de handhaving geconstateerde onduidelijkheden en omissies. Deze verbeteringen integreren we in voornoemde kwaliteitsprojecten.

Als uitvloeisel van de vuurwerkramp is een wetswijziging op komst en worden de provincies bevoegd gezag voor professioneel vuurwerk en de grotere vuurwerkopslagen. Deze wetgeving treedt naar verwachting eind 2001, begin 2002 in werking.

In het kader van de bestuurlijke samenwerking milieuhandhaving worden jaarlijks diverse samenwerkingsprojecten uitgevoerd. Samenwerking wordt gefaciliteerd door het servicepunt handhaving (seph) Drenthe. Via het provinciaal handhavingsoverleg (PHO) wordt het handhavingsbeleid afgestemd en worden jaarlijks de prioriteiten bepaald. Eind 2001 wordt het stappenplan milieuhandhaving geïmplementeerd. Voorts wordt gewerkt aan de opbouw van informatie-uitwisseling op het gebied van handhaving. De provincie vervult een regisseurstaak binnen de handhavingsamenwerking en spreekt de partners aan op het nakomen van de afspraken uit het convenant.

In 2000 is gestart met de uitvoering van het convenant benchmarking energie. De bedrijven die zijn toegetreden tot het convenant benchmarking moeten aantonen dat ze tot de wereldtop behoren op het gebied van energie-efficiency.

In 2000 voerden we doelgroepenbeleid uit voor de doelgroep Industrie. Op grond daarvan moeten de bedrijven zelf invulling geven aan landelijk geformuleerde milieudoelstellingen. De bedrijven die onder het doelgroepenbeleid vallen moeten milieujaarverslagen opstellen die door de provincie worden beoordeeld.

10.3. Duurzaamheid

In het bestuursprogramma is afgesproken dat wordt toegezien op de toepassing van duurzaamheidsprincipes bij het beoordelen van bestemmingsplannen en dat de provincie voorstander is van duurzame energie.

Uitwerking vindt plaats via integrale toetsing van bestemmingsplannen op basis van het POP en door de Commissie Afstemming Ruimtelijke Plannen (CARP). Met haar instrumentarium (toetsing bestemmingsplannen) heeft de provincie aangrijpingspunten om haar visie op het gebied van duurzaamheid

uit te dragen. Er is (voor)overleg met gemeenten en eventueel extern betrokkenen in het kader van het opstellen van bestemmingsplannen. Daarbij wordt het betrekken van duurzaamheid bij het planningsproces gestimuleerd. Vanaf augustus 1999 is geparticipeerd in een tweejarig Europees project om instrumenten te ontwikkelen voor het versterken van duurzaamheid in ruimtelijke plannen.

Veel activiteiten op het terrein van de projectontwikkeling zijn ondergebracht in het project Duurzaam Drenthe. Er is door Syntens een inhaalslag gepleegd op het gebied van projectmonitoring om de resultaten van het project Duurzaam Drenthe beter in beeld te brengen.

Het Klimaatbeleid staat sterk in de belangstelling, onder andere door de internationale en nationale Klimaatconferentie. De Energieverkenning Drenthe is uitgebracht. Hierin wordt een schatting gemaakt van de uitstoot van CO₂ in Drenthe en wordt aangegeven welke bijdrage Drenthe dient te leveren aan de CO₂-reductie emissiedoelstelling om te voldoen aan de afspraken van Kyoto. De Energieverkenning Drenthe gaf tevens aan welke maatregelen overwogen kunnen worden op het gebied van energiebesparing en duurzame energie. In de Energieverkenning Drenthe staan geen keuzes, daarom volgt medio 2001 een Nota energiebeleid waaraan tevens een activiteitenprogramma is gekoppeld. Vooruitlopend op een definitieve Nota Energiebeleid is in het kader van het Fonds flexibel beleid f 250.000,-- beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van een vijftal projecten op het gebied van energiebesparing en duurzame energie (waaronder zon en biomassa). De provincie ondersteunde financieel de organisatie van het congres "Ruimte voor zonnestroom" om de kennis op het gebied van zonne-energie te verbreden. In het kader van het (ambtelijke) Energieoverleg Drenthe wordt samenwerking gezocht met gemeenten bij het formuleren van beleid en het ontwikkelen van gezamenlijke projecten. Voorbeelden hiervan zijn het Actieprogramma zonnecellen en het project Liberalisering energiemarkt.

10.4. Mest, ammoniak en bescherming grondwater

In het bestuursprogramma is vastgelegd dat we de bodem actief beschermen door mest-, amoniak- en bestrijdingsmiddelenbeleid.

Het Plan van aanpak mest- en ammoniakbeleid is vastgesteld. Het plan geeft aan waar het efficiëntst stimuleringsmiddelen kunnen worden ingezet. Doel is een emissiegericht beleid voor onder andere de integrale aanpak van de ammoniakproblematiek. Daarnaast richten we ons op de realisatie van duurzame grondgebonden veehouderij, waarbij rekening wordt gehouden met de kwetsbare bodem.

De ammoniakreductieplannen zijn op één na geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. De twee convenanten grondwaterbescherming vervullen een belangrijke functie. De provincie Drenthe heeft meegewerkt aan een nieuw convenant tussen het Waterbedrijf Groningen en de Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (NLTO). Op basis van het convenant tussen de WMD en de NLTO kon een vaste vergoeding of een resultaatbeloning aan de boeren binnen de grondwaterbeschermingsgebieden worden verstrekt. De WMD heeft aangegeven zich ook na de conventansperiode mede te willen inzetten voor een duurzame bescherming van het grondwater.

10.5. Bodemopslag afval

In het bestuursprogramma is opgenomen dat opslag van radioactief, chemisch en ander afval in de Drentse bodem niet wordt toegestaan. Tijdens statenvergaderingen is er gesproken over een lopend (door het Ministerie van Economische Zaken gefinancierd) onderzoek naar methoden voor terugneembare ondergrondse berging van radioactief afval in zoutkoepels en kleilagen en methoden voor terugneembare bovengrondse berging. Het eindrapport is intussen afgerond en het bevat aanbevelingen voor vervolgonderzoek. De provincie schreef de regering een brief naar aanleiding van dit rapport. Daarbij is nogmaals onder de aandacht gebracht wat haar standpunt is inzake opslag van afval in de diepe ondergrond. Aangegeven is dat de provincie zich met alle ter beschikking staande middelen zal verzetten tegen onderzoek, opslag of voorbereidingen daartoe. De ontwikkelingen zullen nauwlettend worden gevolgd.

10.6. Schaderegeling aardbevingen

In het bestuursprogramma is bepaald dat schade als gevolg van activiteiten in de ondergrond de aandacht blijft houden.

In 2000 zijn 24 aardbevingen geregistreerd in Noord-Nederland. Ook nu nog vinden bevingen plaats. Drie bevingen hebben in Zuidoost-Drenthe tot schade geleid. De nieuwe Mijnbouwwet zal waarschijnlijk niet eerder dan in het jaar 2002 in werking treden vanwege de discussie in het parlement. Door het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) is nauw samengewerkt om een adequate schaderegeling bij de minister van economische zaken op te stellen voor schade door bodembeweging als gevolg van mijnbouwactiviteiten. De heer D. Tommel heeft als adviseur hierover aan de minister van economische zaken een advies uitgebracht, dat door het SNN wordt onderschreven.

Nog (verder) op te pakken beleidswensen inzake milieu
- Geen.

11. LANDBOUW

Het belang van de landbouw als economische factor in het landelijk gebied is in de strategische visie en in het bestuursprogramma onderkend. De provincie wil een duurzame landbouw die in kwetsbare gebieden is verweven met andere functies.

11.1. Steun voor land- en tuinbouw

In het bestuursprogramma is opgenomen dat deze sector waar mogelijk steun verdient om rendabel te kunnen functioneren.

De provincie Drenthe ondersteunde de land- en tuinbouwsector. Verbreding, versterking en vernieuwing zijn bevorderd door middel van het subsidiëren van projecten.

In 1998 is het provinciaal economisch-, recreatief- en landbouwbeleid in combinatie geëvalueerd waaruit bleek dat de meeste van de voorgenomen activiteiten zijn uitgevoerd. In het rapport Het roer moet om zijn voorstellen gedaan voor de toekomstmogelijkheden voor het zetaardappeltelend gebied. In 2000 is goede voortgang gemaakt met de Kompas-projecten Veenkoloniën en Perspectief landbouw. Met betrekking tot de Veenkoloniën is een eerste plan opgesteld en uitgewerkt tot een plan van aanpak dat begin 2001 gepresenteerd werd. Daarin is een bundeling gemaakt naar 4 clusters die onder een prioriteitsdoelstelling structurerend kunnen werken voor toekomstige vormgeving. Het thema landbouwperspectief voor de Veenkoloniën in 2000 is niet verder uitgewerkt, omdat inmiddels door het Rijk de commissie-Hoekstra werd ingesteld met als doel het perspectief voor het gebied te onderzoeken. Samen met de (regionale landbouworganisatie) NLTO is een speciale promotor aangesteld voor de verbreding van de landbouw. Na 1 jaar zijn de activiteiten van de promotor geëvalueerd. Deze zullen op een wat gewijzigde manier nog twee jaar worden voortgezet. Momenteel wordt de mogelijkheid bekeken voor pilotprojecten op het gebied van verbreding en een stimuleringsregeling.

11.2. Biologische landbouw

In de strategische visie is de beleidswens opgenomen dat de biologische landbouw zich een vaste plaats verwerft.

Verduurzaming van de agrarische sector en van de bedrijfsomgeving wordt bereikt door het bevorderen van grondgebonden landbouw en van biologische landbouw. Er is overleg gepleegd met alle actoren over biologische landbouw; de notitie Biologische landbouw is vastgesteld met uitgangspunten. Dit programma is opgesteld in het kader van het Kompas-project Perspectief Landbouw en is de basis voor de projectontwikkeling.

11.3. Agrarisch natuurbeheer

Agrarisch natuurbeheer is volgens het bestuursprogramma een belangrijke aanvulling op het natuurbeleid. Daarnaast krijgt de biologische landbouw voor de hele provincie een stimulans.

Agrarisch natuurbeheer is gestimuleerd. Het project "De boer natuurlijk" is voortgezet en omgezet tot steunpunt agrarisch natuur- en landschapsbeheer bij Landschapsbeheer Drenthe. Dit loket, waarbij de NLTO nauw betrokken is, informeert over agrarisch natuur- en landschapsbeheer en stimuleert het oprichten van agrarische natuurcorporaties. De belangstelling vanuit de landbouw is groot, maar uiteindelijk zocht men vooral individuele oplossingen. Er is grote belangstelling voor de Regeling inzake onderhoudsovereenkomsten landschapselementen (ROL). Diverse agrariërs stelden ook individuele bedrijfsnatuurplannen op onder begeleiding van Landschapsbeheer Drenthe. Het aantal bedrijven met agrarisch natuurbeheer neemt toe. Dat komt ook omdat ruimere gebieden begrensd zijn voor beheerovereenkomsten, de "ruimejasmethode". Met de start van het Programma Beheer worden hogere eisen gesteld en lagere vergoedingen gegeven. De verwachting is daarom dat de belangstelling zal teruglopen.

11.4. Streekproducten

Volgens de strategische visie is de markt voor streekelijke kwaliteitsproducten niet meer weg te denken in de samenleving.

Het onderwerp streekproducten heeft de afgelopen periode veel aandacht gekregen. Op basis van een onderzoek naar de perspectieven voor streekproducten in Drenthe is gestart met het project commercialisering Drentse streekproducten. De uitvoering van dit initiatief is mede mogelijk gemaakt door middelen uit het LEADER-programma. Het project was hoofdzakelijk gericht op de ontwikkeling van nieuwe streekproducten en een logo. Inmiddels is het Drentsgoed logo in gebruik genomen en hebben de producenten een vereniging opgericht. 25 producenten hebben nu een licentie. Een vervolproject is in voorbereiding. Het vervolproject heeft als hoofddoelstelling de opzet van een goed marketing- en distributiesysteem.

11.5. Glastuinbouw

In 1999 is voor de glastuinbouw het stimuleringsprogramma afgerond, waarvoor ook Drentse projecten zijn ontwikkeld en aangedragen. Een aantal projecten, onder andere in Klazienaveen is nog in uitvoering. Activiteiten gericht op de uitbreiding van de glastuinbouw, met name door verplaatsing van glastuinders vanuit het Westen, worden in 2000 voortgezet. In het bestuursprogramma en de strategische visie is concentratie van glastuinbouw als beleidswens opgenomen. In 2000 heeft dat een flinke impuls gekregen door het aanwijzen van Emmen als één van de 10 vestigingsgebieden voor glastuinbouw door de minister.

Nog (verder) op te pakken beleidswensen inzake land- en tuinbouw

- Onderzoek naar beperking van lichtuitstoot kassen.
- Stimuleren van omschakeling van bulkproducten naar andere producten of ander productiewijze.
- Uitplaatsing van grootschalige landbouwbedrijven uit het Drents Plateau naar de Veenkoloniën.

12. POSITIE EN ROL PROVINCIE

12.1. Verhouding met andere overheden

In de strategische visie en het bestuursprogramma wordt ingegaan op de positie en rol van de provincie in verhouding tot andere overheden. Gesteld wordt dat de taken moeten worden uitgevoerd door de bestuurslaag die daartoe het beste is uitgerust. Ook wordt aangegeven dat samenwerking gestimuleerd moet worden en waar nodig (strategische) verbanden en convenanten moeten worden aangegaan. De provincie moet steeds meer taken vanuit een regiefunctie en partnership flexibel oppakken. In de strategische visie wordt het belang van steeds meer nationaal en Europees denken onderkend. Dit alles met behoud van identiteit en profilering op de sterke punten van Drenthe. In de strategische visie wordt een fusie met andere provincies in 2030 als mogelijkheid genoemd, maar alleen als daar vanuit de bevolking behoefte aan is.

Dit onderwerp heeft de aandacht in de diverse contacten met mede-overheden. De provincie werkt nauw samen met andere overheden, bijvoorbeeld met het SNN (onder andere uitvoering REONN), het IPO en de Regiovisies Groningen/Assen en Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel. Ook is geregeld overleg gepleegd met de Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG), individuele gemeenten en de waterschappen. Tevens is er jaarlijks bestuurlijk overleg tussen de colleges van gedeputeerde staten van de provincies Drenthe en Overijssel. Voorbeelden van gerealiseerde convenanten met gemeenten zijn het convenant met de gemeente Emmen en het convenant met de gemeenten ter bevordering van de projectontwikkeling op het terrein van de arbeidsmarkt. Voorbeelden van afgesloten convenanten met andere partijen zijn de convenanten Grondwaterbescherming. Daarnaast heeft de provincie bij de beleidsontwikkeling nauw overleg met diverse doelgroepen, bijvoorbeeld op de beleidsterreinen milieu en cultuur, welzijn en zorg.

Door de gemeentelijke herindeling per 1 januari 1998 ontstonden twaalf grotere en sterkere gemeenten die meer taken zelfstandig kunnen oppakken. Dit vraagt om een andere verhouding tussen provincie en gemeenten. Deze rolverdeling wordt vormgegeven in goed overleg met de VDG. De evaluatie van de herindeling wordt in 2002 na de gemeenteraadsverkiezingen opgepakt, samen met de VDG. Samen met de VDG worden kennismakingsbijeenkomsten voor statenleden en gemeenteraadsleden in Drenthe georganiseerd (structureel om de twee jaar). Ook geven we een nadere invulling aan het bestuurlijk overleg met de waterschappen. Bij de waterschappen zijn per 1 januari 2000 vier grote interprovinciale all-inwaterschappen ontstaan. Dit vraagt om een andere verhouding tussen provincie en waterschappen. Een fusie van de noordelijke provincies is niet concreet aan de orde. Bij een vroegere evaluatie van het SNN is indertijd geconstateerd dat samenvoeging van de drie noordelijke provincies een brug te ver is.

Een specifieke beleidswens in het bestuursprogramma is te komen tot een onderzoek naar een combinatie van verkiezingen van de ingelanden ten behoeve van de waterschappen met de verkiezingen van gemeenteraden en/of provinciale staten. Dit is een onderwerp dat de provincie Drenthe niet zelf kan oppakken, maar hooguit kan stimuleren. Het betreft immers landelijk beleid. Inmiddels is er binnen het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen een onderzoek naar de waterschapsverkiezingen verricht. De tendens gaat in de richting van een landelijke waterschapsverkiezing, los van de verkiezingen van gemeenteraden en provinciale staten. Het IPO-standpunt hierover is in mei 2001 in de desbetreffende statencommissie besproken en werd in grote lijnen onderschreven.

12.2. Communicatie met de samenleving

In de strategische visie en het bestuursprogramma wordt groot belang gehecht aan een goede communicatie met de samenleving. Dit om burgers, medeoverheden en andere doelgroepen te betrekken bij het beleid van de provincie en ter bevordering van de herkenbaarheid van de provincie. Hierbij wordt gewezen op het belang van inzet van nieuwe media, zoals internet. In het bestuursprogramma worden nog als specifieke instrumenten ter bevordering van de herkenbaarheid van de provincie genoemd: 1-loketsysteem, hoorzittingen, ad-hoccommissies en onderzoekscommissies, referenda, nieuwe media, "de provincie ingaan", spreekuur en dualisme.

Er wordt een onderzoek verricht naar de invoering van het 1-loketsysteem. Ten aanzien van het houden van hoorzittingen en het instellen van onderzoekscommissies is geen concrete actie ondernomen. Hier hebben de provinciale staten zelf de mogelijkheid tot het nemen van initiatief. Wel is er al gebruikgemaakt van de mogelijkheid tot het instellen van ad-hoccommissies.

Van het instituut referendum is nog geen gebruikgemaakt. De Tweede Kamer nam de Tijdelijke referendumwet (TRW) aan. Deze maakt raadgevende correctieve referenda op provinciaal niveau mogelijk. Het is de bedoeling dat vanaf 2005 referenda met een bindend karakter mogelijk zijn. Aan de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie (BFE) is laten weten dat op ad-hocwijze ingespeeld kan worden op de eventuele wens tot het houden van een referendum. Wij zien thans onvoldoende aanleiding tot het maken van een autonome referendumverordening.

In het Communicatiebeleidsplan 1999-2002 besteden we veel aandacht aan de toepassing van nieuwe media. Een van de speerpunten in het Informatie-, Communicatie en Technologie(ICT)-beleid is de toepassing van internettechnologie. Leden van provinciale staten kunnen on-line via het Stateninformatiesysteem (SiS) gegevens ontvangen en er is een eigen homepage van de provincie Drenthe op internet. In 2000 is de nota Welkom in digitaal Drenthe gepubliceerd. Daarin staan de ambities voor de inzet van internettechnologie. Hiermee wordt de publieke dienstverlening verbeterd en de interactie met de burger versterkt. De nota leidt tot concrete acties zoals het inrichten van het Portaal Drenthe op internet en het inrichten van een multimedialab in het provinciehuis.

Het onderzoek naar de mogelijkheid om met het provinciaal bestuur en de medewerkers de provincie in te gaan moet nog verder worden opgepakt. Dit

wordt meegenomen in de gesprekken die met de fractievoorzitters worden gevoerd over het actieplan om de opkomst bij de volgende statenverkiezingen van maart 2003 te stimuleren. Stimulering van het publieke debat is hierbij het uitgangspunt. Het gewenste (telefonisch) spreekuur voor de bevolking wordt incidenteel opgepakt als de situatie hiertoe aanleiding geeft. Zo konden bij de statenverkiezingen in 1999 de burgers in een telefonisch spreekuur direct met de lijsttrekkers praten. Uiteraard gaan de Commissaris van de Koningin (CvdK), GS- en PS-leden en de ambtelijke medewerkers al geregeld de provincie in voor allerhande werkbezoeken en -overleggen. Bijvoorbeeld in verband met verkiezingen voor landinrichtingsprojecten en het deelnemen aan discussies en andere openbare bijeenkomsten. In de nota Beleidsteksten 2002 wordt onder andere aangekondigd het politieke debat te stimuleren. Voorts biedt herziening van het POP mogelijkheden om de provincie in te gaan om met de bevolking van gedachten te wisselen. Om jongeren te betrekken bij het beleid van de provincie worden geregeld statenspelen georganiseerd. Hierbij houden leerlingen uit het voortgezet onderwijs een statenvergadering.

In het kader van het project "Provincies van de toekomst" is er een afzonderlijk evaluatietraject naar de rol en functioneren van PS en de communicatie met de samenleving. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de huidige ontwikkelingen op het gebied van de dualisering van het provinciaal bestuur.

Tenslotte wordt als aparte beleidswens in het bestuursprogramma genoemd dat in het Reglement van orde van de provinciale statencommissies wordt opgenomen dat personen die niet lid zijn van PS, maar wel op de kandidatenlijst staan van de laatstgehouden verkiezingen als vast lid van een statencommissie kunnen worden benoemd. In april 1999 hebben PS ingestemd met de regeling hiertoe. Deze regeling wordt in 2001 geëvalueerd in het kader van de afzonderlijke evaluatie van de onderdelen rol en functioneren PS en communicatie met de samenleving uit het project "Provincies van de toekomst".

Nog (verder) op te pakken beleidswensen inzake positie en rol provincie

- Communicatie met de samenleving.
- Oppakken onderzoek naar de mogelijkheid om met het provinciaal bestuur en de medewerkers de provincie in te gaan.

13. PROVINCIE INTERN

13.1. Personeelsbeleid

In het bestuursprogramma wordt ondersteuning van het ingezette personeelsbeleid bij het provinciaal ambtenarenapparaat van belang geacht. Daarbij moet aandacht zijn voor ontwikkeling en cultuurverandering, Human Resource Management (HRM) en diversiteit op alle niveaus (personeelsbestand vormt weerspiegeling van de bevolking).

Na de reorganisatie van het ambtelijk apparaat in 1997 ligt de nadruk in de organisatieontwikkeling op de cultuur van de provinciale organisatie. In de notitie Blijvend in beweging is de gewenste werkwijze en houding van de medewerkers beschreven. Het evaluatieonderzoek naar de reorganisatie kwam in 1999 gereed. In het rapport staan aanbevelingen voor verdere ontwikkeling. In het voorjaar van 2000 is de organisatieontwikkelingsvisie De kern van Drenthe gepresenteerd: professionaliteit, zelforganiserend/zelfsturend vermogen en lerend werken staan centraal. De product- en stafgroepen stelden een eigen organisatieontwikkelingsplan op binnen de concernlijnen van die visie. Een regiegroep zorgt voor de dwarsverbanden en coördinatie.

Er wordt gewerkt aan effectievere inschakeling van de kwaliteiten van de ambtelijke medewerkers (HRM). Steeds vanuit de gedachte "de juiste man/vrouw op de juiste plaats". De komende jaren gaan we verder met de professionalisering van medewerkers en het management via onder andere persoonlijke ontwikkelingsplannen en een goed opleidingsaanbod. Het management volgde seminars ter bevordering van kennis over en vaardigheden van integraal management. Inmiddels werken we aan de invoering van jaargesprekken met de medewerkers. De jaargesprekken zijn een integraal onderdeel van de Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling Provincies. Bij jaargesprekken worden tussen manager en medewerker, op basis van de product- en stafgroepplannen, concrete zakelijke werkafspraken gemaakt over de jaarlijks te behalen resultaten, de hiervoor in te zetten uren en benodigde competenties. In dit licht bezien worden afspraken gemaakt over professionele en persoonlijke ontwikkeling die hiervoor nodig zijn.

In 1999 startte een concernproject over interculturele diversiteit van het provinciale personeel.

In dit kader is in het project VerAnder(s)-Samen een samenwerkingsverband aangegaan met Bestuursacademie Noord Nederland en Arbeidsvoorziening. Vanuit dit project zal begin 2002 een vijftal hoger opgeleide allochtonen een zes maanden durende stage starten binnen de provincie Drenthe. In totaal nemen 15 mensen deel aan dit project VerAnder(s)Samen. Na deze stage zullen de deelnemers op tijdelijke contractbasis zes maanden bij de provincie gaan werken.

13.2. Financiën

In het bestuursprogramma is aangegeven dat de provincie een sober en degelijk financieel beleid voorstaat met voldoende flexibiliteit in verband met het inspelen op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Ook wordt gesteld dat planning en control belangrijk zijn. Lastenverzwaring voor de burger moet zoveel mogelijk worden voorkomen, aldus het bestuursprogramma.

In 1998 is de begrotings- en rekeningcyclus vernieuwd. Behandeling van de begroting en rekening concentreert zich op twee momenten in het jaar: voor- en najaar. Bij de voor- en najaarsnota kunnen tevens uit het ingestelde Fonds flexibel beleid gelden toegedeeld worden aan projecten, waarmee wordt ingespeeld op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Het jaarverslag en de beleidsbegroting zijn gemoderniseerd.

Provinciale uitgaven worden degelijk gedekt. In 2000 is het treasury-statuuat vastgesteld. Uitgangspunt is dat geen risico gelopen wordt over de hoofdsom van de uit te zetten gelden. De begroting 2002 zal zijn voorzien van een treasury-paragraaf.

De resultaatgerichte en contractmatige bedrijfsvoering wordt steeds meer gestalte gegeven, onder andere via bedrijfsplannen per product- en stafgroep en managementrapportages. In vier fasen wordt gewerkt aan de verbetering van planning en control:

1. Beheersing geldstromen. Heldere kaders zijn vastgesteld via het bestuursconcept, de organisatieverordening, de instructie voor managers en het statuut voor de controller.
Deze fase is inmiddels voor een belangrijk deel klaar. Sluitstuk is het opzetten van de uitvoeringsorganisatie rondom treasury (beheer van geldmiddelen). In 2001 start het werken met een sterk verbeterde liquiditeitsbegroting.
2. Meten en weten van prestaties. De prestaties worden scherper gesteld in de begroting.
3. Administratieve organisatie (AO). De processen in de organisatie worden geanalyseerd en beschreven. De financiële processen zijn beschreven als onderdeel van de implementatie van het nieuwe bedrijfsvoeringssysteem Pro^{B/S}. Dit Enterprise Resource Planning(ERP)-pakket ondersteunt processen projectmatig werken.
4. Meten en weten van maatschappelijke (en interne) effecten. Als start is in november 1999 een statenconferentie georganiseerd over het onderwerp beleidsmonitoring en -evaluatie. In 2000 is een plan van aanpak hiertoe in de Statencommissie BFE behandeld.

Overigens spelen er landelijk voorstellen tot (verplichte) invoering van een provinciale rekenkamer.

In het voorjaar van 2001 is actie ondernomen om de wijze waarop de doelstellingen en prestaties in de beleidsbegroting zijn weergegeven via een nieuwe opzet aanzienlijk te verbeteren. Daarbij is – gebruikmakend van het gedachtegoed van maatschappelijke marketing – een aanzienlijk deel van de provinciale doelstellingen opnieuw geformuleerd.

Heroverweging van het provinciaal beleid in financiële zin heeft zich in de afgelopen periode toegespitst op de flexibilisering van de bestemmingsreserves en op de Herijking cultuur, welzijn en zorg.

Aan het voorkomen van lastenverzwaring is invulling gegeven door het opcententarium op de motorrijtuigenbelasting (MRB) niet meer dan trendmatig te verhogen. Verder is door rijksbeleid de omroepbijdrage afgeschaft en daarmee ook de opslag voor de regionale omroep.

Ondanks meevallers is het financiële perspectief in de afgelopen periode in structurele zin minder positief geworden. In de Najaarsnota 2001 zullen wij met voorstellen komen om het structurele perspectief te verbeteren.

Nog (verder) op te pakken beleidswensen inzake provincie intern

- Geen.

14. INTEGRAAL VEILIGHEIDSBELEID

Op het gebied van openbare orde en veiligheid heeft de CvdK zelfstandige taken. In het bestuursprogramma wordt binnen de bevoegdheden aandacht gevraagd voor het integrale karakter van het veiligheidsbeleid, de inzet van voldoende menskracht bij de politie op het platteland en het houden van toezicht op de kwaliteit en de afstemming van de gemeentelijke rampenplannen.

Na de gemeentelijke herindeling stelden de gemeenten in 1998 hun rampenplannen en - voor zover van toepassing - rampenbestrijdingsplannen vast. De provincie zelf beschikt over een actueel Provinciaal coördinatieplan en een Provinciaal hulpverleningsregister. De provinciale rampenstaf ondergaat diverse oefensessies aan de hand van een structureel interprovinciaal oefenbeleid. Externe partners worden bij deze oefeningen nadrukkelijk betrokken. De problematiek van de wateroverlast in 1998 bleek beheersbaar. Wel zijn verbeteringen doorgevoerd. In verband met de millenniumwisseling is een draaiboek millennium opgesteld en is een landelijke oefening gehouden. Ten behoeve van een adequate informatievoorziening tussen overheidsorganen bij rampen en ongevallen werd gewerkt aan een informatiserings- en automatiseringsproject. Dit heeft in 2000 een Infodesk (beveiligde website) opgeleverd die is ondergebracht in het Provinciaal Coördinatiecentrum (PCC).

De reorganisatie van de politie Drenthe is begin 1998 afgerond. Het Drentse Korps kreeg extra mensen en materieel (60 BVE's, ofwel "budget-verdeelenheden"). Deze BVE's zijn vastgesteld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De extra capaciteit die de laatste periode is ontvangen, is met name wijkgericht ingezet, verdeeld over de gehele provincie.

Om een afgewogen oordeel te kunnen vormen of in Drenthe op het gebied van veiligheid aanvullende planvorming moet plaatsvinden, zal de provincie Drenthe een provinciale risicoinventarisatie laten uitvoeren. Deze risico-inventarisatie moet inzicht bieden in gevaarlijke objecten die zich in Drenthe bevinden en waarvoor het noodzakelijk kan zijn rampenbestrijdingsplannen op te stellen.

Op het gebied van integrale samenwerking stimuleert de provincie thans de oprichting van een "Platform Veilig Drenthe", waarin vertegenwoordigers van de verschillende Drentse veiligheidspartijen thema's op het gebied van integrale veiligheid zullen behandelen.

Nog (verder) op te pakken beleidswensen inzake integraal veiligheidsbeleid

- Geen.

 15. AFKORTINGENWIJZER

ADB-Drenthe	Anti Discriminatie Bureau Drenthe
AO	administratieve organisatie
ASTRON	Stichting Astronomisch Onderzoek Nederland
BANS	Bestuursakkoord Nieuwe Stijl
BFE	Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie
BVE	budget-verdeelenheden
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ministerie van
CARP	Commissie Afstemming Ruimtelijke Plannen
CHHS	Cultuurhistorische hoofdstructuur
CvdK	Commissaris van de Koningin
CWZ	Cultuur, Welzijn en Zorg
DBL	Drentse BedrijfsLocaties, Stichting
DETI	Drents Economisch Technologisch Instituut
EDR	Eems Dollar Regio
EHS	ecologische hoofdstructuur
ERP	Enterprice Recource Planning
FORSA	Steunfunctie voor Antillianen en Arubanen
GGOR	Gewenst grond- en oppervlaktewaterregiem
GGZ	geestelijke gezondheidszorg
HRM	Human Resource Management
IBA	individuele behandeling van afvalwater
ICB	Intercultureel Beraad
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IMD	Instituut Maluku di Drenthe
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IT	informatietechnologie
K&C	Kunst&Cultuur Drenthe
LNV	Ministerie van Lanbouw, Natuurbeheer en Visserij
MOP	Meerjarenontwikkelingsprogramma
MUP	Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeers- en vervoersplan
NHI	Nieuwe Hanze Interregio
NHI	Nationaal Hunebedden Informatiecentrum
NLTO	Noordelijke Land- en Tuinbouw Organistie
NME	natuur- en milieueducatie
NMP	Nationaal Milieubeleidsplan
NNBT	Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme
NOM	Noordelijke Ontwikkelings Maatschappij
NP	Nationaal Park
OV	openbaar vervoer
PBc	Provinciale Bibliotheekcentrale
PCC	Provinciaal Coördinatiecentrum
PHO	provinciaal handhavingsoverleg
POP	Provinciaal omgevingsplan
PS	provinciale staten
PVVB	Provinciaal verkeer- en vervoerberaad

PVVP	Provinciaal verkeers- en vervoersplan
RBA	Regionale Bureau voor de Arbeidsvoorziening
REONN	Ruimtelijk-Economische Ontwikkelingsvisie Noord-Nederland
ROM	ruimtelijke ordening, water en milieu
RPCP	Regionaal Patiënten-/Consumentenplatform
RuG	Rijksuniversiteit Groningen
SNN	Samenwerkingsverband Noord-Nederland
SRON	Stichting Ruimteonderzoek Nederland
STOV	stadsgewestelijk openbaar vervoer
TIPP	Tenderregeling Investeringsprogramma's Provincies
TRW	Tijdelijke referendumwet
VAM	Vuilafvoer Maatschappij
VDG	Vereniging van Drentse Gemeenten
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WILG	Wet inrichting landelijk gebied
WMD	Waterleidingmaatschappij Drenthe